БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 188 (679)
23 СЕНТЯБРЬ ЯКШАНБА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

БУГУНГИ СОНДА:

Француз труппаси спектаклларининг муваффақияти (1-бет).
Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Югославияда бўлиши (1-бет).
ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КП ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИДА (1-бет).
Областимизда (1-бет).
РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ ОЛДИДАН: **А. Абдуллаев.** — Ижодий меҳнат кишилари (2-бет).
СОВЕТ ҚУРИЛИШИ ТЕМАСИДА: **П. Лунев.** — Қишлоқ советларининг социалистик мусобақаси (2-бет).
РЕДАКЦИЯГА ХАТ: **Е. Науменко.** — Цемент заводи билан асботрубо заводини бирлаштириш керак (2-бет).
МИРЗАЧЎЛНИ ЎЗЛАШТИРИШ — УМУМХАЛҚ ИШИ (3-бет).
И. Забиров. — Мирзачўлни серҳосил водига айлантирамиз (3-бет).
Терим суръатини янада ошириб, ҳосилни сира нобуд қилмай териб олайлик! (3-бет).
Суvaйш канали масаласи тинч йўл билан ҳал этилиши керак (4-бет).
Жаҳон жамоатчилиги СССРнинг Суvaйш каналини тинч ва адолатли ҳал этиш йўлидаги ҳаракатларини табрикламоқда (4-бет).
Ҳиндистон ёшлари делегациясининг Ўзбекистонда бўлиши (4-бет).
«Алпомиш» эпосини муҳокама қилишга бағишланган кенгаш (4-бет).

Касаба союз ҳаракатининг бирлиги учун, социал ва иқтисодий прогресс учун

Ҳозирги даврда ишчилар синфи ҳал қилувчи ижтимоий кучдир. Ишчилар синфи мамлакатларнинг сиёсий ва иқтисодий ҳаётида, шунингдек халқаро муносабатларни ривожлантиришда тобора муҳим роль ўйнамоқда. Меҳнаткашларнинг оммавий ташкилотлари бўлган касаба союзларнинг салмоғи ва обрўси ўсмоқда. Ҳозирги вақтда ер юзининг ҳамма қисмида қарийб 160 миллион киши касаба союзларга бирлашган.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси халқаро миқёсда энг оммавий касаба союз бирлашмасидир. Бу федерациянинг 88 миллион кишидан кўпроқ аъзоси бор. Ижтимоий тузуми касаба союзларнинг хилма-хил ва актив фаолиятига ёрдам бераётган социализм мамлакатларининг жуда катта касаба союз кучлари, кўпгина капиталистик мамлакатларнинг, шунингдек мустамлака мамлакатларнинг касаба союзлари Жаҳон касаба союзлари федерациясида аъзодир. Турли оқимдаги касаба союзлар Жаҳон касаба союзлари федерациясининг буюк самарали ишларини қўллаб-қувватламоқдалар. Ана шу халқаро касаба союзлар бирлашмасининг оламшумул таъсири бу бирлашма доим амалга ошириб келаётган ва барча мамлакатардаги меҳнаткашларнинг орзу-тилакларига муносиб бўлган бирлик сиёсати билан белгиланади.

27 сентябрда Софияда Жаҳон касаба союзлар федерацияси Бош кенгашининг VIII сессияси очилади. Бу сессия халқаро касаба союз ҳаракати ҳаётида катта воқиа бўлади. Федерация ижроия комитети бугун ўз ишини бошлайди. Сессия Жаҳон касаба союзлари федерацияси бош секретари Луи Сайяннинг меҳнаткашларнинг энг зарур социал-иқтисодий талабларини қондириш ва жаҳон касаба союз ҳаракати бирлигини амалга оширишга имконият туғдирадиган янги кучларни ривожлантириш соҳасидаги амалий тадбирлар ҳақидаги докладини, федерация раисининг ўринбосари Абдулла Диаллонинг ўз мустақиллигига эришган ёки эришаётган мамлакатларда касаба союз ҳаракати тўғрисида ва мустамлакачиликка қарши курашда меҳнаткашларнинг қардошларча бирдамлиги тўғрисидаги докладини муҳокама қилади. Сессияда бошқа бир қанча масалалар ҳам муҳокама қилинади.

Меҳнаткашларнинг социал-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш учун кураш, тинчлик, озодлик ва миллий мустақиллик учун кураш — Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бутун фаолиятига асосдир. Жаҳон касаба союзлари федерацияси Бош кенгашининг сессиясида турли мамлакатлардаги касаба союзларнинг вакиллари сўзга чиқадилар. Улар ўртоқларча эркин дискуссия шароитида касаба союз ҳаракатининг энг муҳим проблемаларини муҳокама қиладилар, бажарилган ишларнинг якунларини тўплайдилар.

Социалистик мамлакатларда меҳнаткашлар оммасининг турмуш даражаси анча кўтарилди, меҳнаткашлар оммасининг иш ҳақи ортиб бормоқда, бу мамлакатларда ишсизлик тамомила тугатилди, харид қуввати ва халқ истеъмоли ортмоқда. Соғликни сақлаш, маориф, маданият, социал таъминот ва меҳнат тўғрисидаги конунлар соҳасида ҳам анча катта муваффақиятларга эришилди. Ишчилар синфининг манфаатларини актив суратда ҳимоя қилаётган касаба союз ташкилотлари меҳнаткашлар кенг оммасининг манфаатларини кўзлаб амалга оширилган ана шу тадбирларнинг ҳаммасида муҳим роль ўйнадилар. Социализм мамлакатларидаги касаба союзлар янгидан-янги муваффақиятларга эришишга ҳаракат қилмоқдалар, эркин ҳаёт қурилиши билан бирга меҳнаткашларнинг фаровонлигини янада ошириш, меҳнат шароитини яхшилаш мақсадида ўз ишларини танқидий анализ қилмоқдалар.

Капиталистик мамлакатларда касаба союзлар меҳнаткашларнинг ҳаётий ҳуқуқларига монополиялар томонидан ҳужум кучайтирилган бир вазиятда иш олиб бормоқдалар. Кейинги йилларда ана шу мамлакатлардан баъзиларида ишлаб чиқариш ўсиши билан бирга экономика милитарлаштирилди, ишчиларни эксплуатация қилиш кучайди, меҳнатни интенсивлаш авж олди ва иш вақти узайтирилди. Бунинг натижасида реал иш ҳақи муқаррар камайди, инфляция кучайди, ишчилар синфининг жисмоний кучлари заифлашиб қолди, шунингдек ишсизлик авж олди.

Ҳар хил маслакдаги касаба союзларнинг биргалашиб ҳаракат қилиши меҳнаткашларнинг турмуш даражасини яхшилаш учун, уларнинг социал ва сиёсий ҳуқуқлари учун муваффақиятли кураш олиб боришда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Барча мамлакатлардаги касаба союзлар ишчилар синфининг умумий манфаатларини биргаликда ҳимоя қилганларида, улар ғоят самарали иш кўрувчи куч бўлиб қолур эдилар ва юз миллионларча меҳнат аҳлларига янада кўпроқ таъсир кўрсатган бўлур эдилар.

Касаба союзларнинг бирлиги учун ҳеч қачон ҳозиргидек қулай шарт-шароитлар бўлмаган эди. Идеологик, сиёсий ва диний характердаги ихтилофларга қарамай, ана шу бирликни амалга ошириш мумкин. Янги урушнинг олдини олиш ва тинчликни ҳимоя қилиш барча мамлакатлардаги касаба союз ҳаракатининг кучғайратини бирлаштиришни талаб этади. Меҳнаткашларнинг энг муҳим талабларини қондириш учун кураш — иш ҳақини ошириш учун, иш кунини қисқартириш учун, ишсизликка ва ишдан бўшатишга қарши кураш касаба союзлар бирлигининг конкрет базасидир. Биргалашиб ҳаракат қилиш ва ҳамкорлик қилиш учун бошқа кўп асослар ҳам бор.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси юз миллионларча меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ифода этиб, мустамлака ва қарам халқларнинг миллий озодлик ва прогресс йўлидаги курашини тамомила қўллаб-қувватламоқда. Иқтисодий ва сиёсий асорат остига олишга қарши олиб борилаётган ана шу кураш Осиёда, Африкада ва Латин Америкасида бениҳоя кенг тус олди. Кенг халқ оммасининг миллий-озодлик ҳаракатида актив қатнашаётганлиги ана шу мамлакатларда касаба союзларнинг фаолиятини кучайтириш учун қулай шарт-шароит вужудга келтирди.

Мисрнинг Суvaйш канали компаниясини национализация қилганлиги мустамлакачиликка қаттиқ зарба берди. Ғарбдаги империалистик доиралар Миср ҳукуматининг ана шу қонуний ишига қарши чиқдилар. Бутун дунёдаги тинчликсевар жамоатчилик Мисрни қатъий суратда қўллаб-қувватламоқда. Суvaйш канали масаласида ўт билан ўйнашаётган ғарб давлатларининг авантюристлик сиёсатига қарши норозилик билдирмоқда. Жаҳон касаба союзлари федерацияси Миср халқи билан бирдам эканлигини изҳор қилди. Федерация яқинда эълон қилинган баёнотида меҳнаткашларни уруш хавфига қарши курашишга даъват этишни ва Суvaйш канали проблемасини тинч воситалар билан ҳал қилишга эришишни тегишли ҳукуматлардан талаб этишни касаба союз ташкилотларига тавсия қилди.

Мустамлака халқларининг ўз ҳаққоний иши учун олиб бораётган кураши барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари ўртасида қардошларча ҳамкорликка эришиш йўлидаги буюк ҳаракатни кучайтириб юборди. Бу ҳаракат — касаба союзлар фаолиятидаги ҳозирги этапнинг энг муҳим хусусиятидир. Тинчлик ва хавфсизлик манфаатларини қадрлаётган барча кишилар ғарб давлатларининг кирдикорларига қаттиқ зарба бердилар. Кўп мамлакатлардаги касаба союзлар Суvaйш канали масаласини қурол кучи ишлатиш йўли билан ҳал этишга қаратилган уринишларга қарши қаттиқ норозилик билдирдилар. Совет касаба союзлари, социалистик лагерь мамлакатларидаги касаба союзлар, араб мамлакатларидаги касаба союзлар Миср халқи билан самимий хайрихоҳ эканликларини ва уни актив қўллаб-қувватлаётганларини билдирдилар. Британия тредюнионлари, Франция Умуммеҳнат конфедерацияси ҳам куч ишлатишни қораламоқдалар.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси меҳнаткашларнинг иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқларини изчиллик билан ҳимоя қилиб, ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва унинг оқибатлари билан боғлиқ бўлган масалаларни ўз вақтида кўтармоқда. Автоматлаштириш ишлаб чиқаришнинг ҳажмини ошириш ва сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш учун, меҳнат шароитини яхшилаш ва иш вақтини қисқартириш учун шубҳасиз, янги имкониятлар очиб беради. Автоматлаштириш фан ва техниканинг муҳим ғалабасидир. Автоматлаштириш ва атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш прогресснинг ва омма фаровонлигини оширишнинг мисли кўрилмаган перспективаларини вужудга келтиради. Социалистик мамлакатларда ана шу перспективалар тамомила реалдир, чунки бу мамлакатларда автоматлаштириш ишсизлик проблемасини ўртага қўймайди, балки аксинча, ишчи кучини тежаш имконини беради, ишчилар синфининг меҳнатини енгиллаштиради. Капитализм шароитида техника тараққиёти меҳнаткашларга қарши қаратилади. Капиталистик монополиялар автоматлаштиришни жорий қилиб, фан ва техника прогрессидан социал прогрессга зарар етказган ҳолда максимал даражада фойда ундириб олиш учун фойдаланадилар. Бу эса, ишчилар синфининг турмуш даражасини янада пасайтиради, ишсизлар сонини кўпайтиради. Капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашлар ва касаба союзлар ишлаб чиқаришни автоматлаштиришнинг ана шу ҳалокатли оқибатларини йўқотиш учун ўз кучларини бирлаштиришдан астойдил манфаатдордирлар.

Барча мамлакатлардаги миллион-миллион меҳнат аҳллари Жаҳон касаба союзлари федерацияси Бош кенгаши саккизинчи сессиясининг ишларини бениҳоя зўр иштиёқ ва эътибор билан кузатиб борадилар. Сессия қабул қиладиган қарорлар меҳнаткашларнинг тинчлик йўлида, ишчилар синфининг сафларини бирлаштириш йўлида бундан буён ҳам олиб борадиган курашида, ўз ҳуқуқлари учун, социал ва иқтисодий прогресс учун курашда шубҳасиз ижобий роль ўйнайди.

(«ПРАВДА»нинг 22 сентябрдаги бош мақоласи)

Франция труппаси спектаклларининг муваффақияти

Париж Миллий Халқ театрининг артистлари Малий театр саҳнасида ўз спектаклларини кўрсатмоқдалар. Малий театрнинг зали ҳар куни томошабинлар билан лиқ тўлмоқда. Москваликлар Француз классикларидан Мольернинг «Дон Жуан», Маривонинг «Севги тантанаси», Гюгонинг «Мария Тюдор» пьесалари постановкаларини яхши кутиб олиб, артистларнинг талантли ўйинига юксак баҳо бердилар.

21 сентябрда «Мария Тюдор» спектакли саҳнага қўйилди. Бу спектакль ҳам муваффақиятли ўтди. Томошабинлар артистлардан Мария Казарес, Моника Шометт, Жорж Вильсон, Роже Мольен, Филипп Нуаре, Даниэль Сорано, Жан-Поль Мулино, Люсьен Арно, Жан-Пьер Даррас, Жан Топар, Жорж Рикье, Жан Винклер, Морис Куссонно, Жорж Ликан, Андре Шлессер, Ги Сен-Жан, Марк ва Андреларнинг ўйинларини қарсаклар билан кутиб олдилар.

Москваликлар отоқли француз артисти ва режиссёр Жан Виларнинг режиссёрлик маҳоратига муносиб юксак баҳо бердилар.

Спектаклнинг музикасини Морис Жарр ёзган, костюмларни Леон Гишеа ишлаган.

Спектаклда Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. А. Суслов ўртоқлар, СССР маданият министри Н. А. Михайлов ҳозир бўлдилар.

Спектаклда Франциянинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Морис Дежан ва Франция Миллат мажлисининг депутати, собиқ бош министри Эдгар Фор ҳам ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг Югославияда бўлиши

БЕЛГРАД, 21 сентябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Н. С. Хрушчев 21 сентябрда Загребда халқаро ярмарка-виставкани бориб кўрди.

Н. С. Хрушчев билан биргаликда ЮФХР президенти Иосип Броз Тито, Хорватия соборининг раиси В. Бакарич, Хорватия Ижроия вечеси раисининг ўринбосари И. Краячич, Загреб шаҳар Халқ комитетининг раиси В. Холевац ва Совет Иттифоқининг Югославиядаги элчиси Н. П. Фирюбин Загреб ярмарка-виставкасини бориб кўрдилар.

Н. С. Хрушчев ва И. Броз Тито ўртоқлар Югославия, Польша, Венгрия, Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Руминия, Чехословакия, Англия, Австрия, Италия, ГДР ва Ғарбий Германия павильонларида бўлдилар.

Областимизда

Мирзачўлдаги пахта тайёрлаш пункти ҳар куни Гулистон, Мирзачўл, Боёвут районларидаги колхоз ва совхозлардан 450-500 тоннага яқин пахта қабул қилиб олаётир. Пункт ходимлари қабул қилинаётган пахталарнинг қуриқлиги, сифати, сортлилигига алоҳида аҳамият бермоқдалар. **Суратда:** 1. Мирзачўл районидаги Куйбишев номли колхоз пахтасининг сифати аниқланаётган пайт. (чапдан) пахта топширувчи **С. Ғойипов**, старший товаровед **А. Бобожонов**, лаборатория мудири **Е. Ф. Данилова** ўртоқлар. 2. Пахтани қабул қилиш ва юклаш.

В. Салов фотолари.

Янги ерда ташкил этилган янги совхозда

Мирзачўл районидаги Булганин номли совхоз янги ерда ташкил этилган янги совхозлардан ҳисобланади. Совхознинг умумий экин майдони 960 гектар бўлиб, шундан 550 гектар майдонга чигит экилган. Совхоз ишчилари ҳар гектар ердан 22 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олиб, механизаторлар билан ўзаро ҳамкорликда ёз бўйи фидокорона меҳнат қилдилар. Социалистик мусобақа ҳар тарафлама кучайтириб юборилганлиги натижасида терим суръати кундан-кунга кучаймоқда. Теримчилардан 93 киши 5-10 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олган. Улар ўз мажбуриятларини шараф билан бажариш учун курашиб, ҳар куни 120-150 килограммдан пахта термоқдалар. Бошқа теримчилар ҳам кундалик нормаларини ортиғи билан бажараётир.

Совхознинг Х. Мамаев ва Эштоевлар бошлиқ бригадалари социалистик мусобақада олдинда бормоқда. Ниёзова, Х. Каримова, У. Жусанова, Б. Эрмонова, Ж. Абсаломова каби ўртоқлар совхознинг илғор теримчиларидан ҳисобланадилар. Уларнинг ҳар бири йиғим-терим бошлангандан буён 2 минг килограммдан ошириб пахта тердилар.

Совхоз коллективи, йиллик пахта тайёрлаш планини 20 октябргача бажариш учун курашмоқда.

А. СОҲИБНАЗАРОВ.

„Қизил тонг"ликлар муваффақияти

Тошкентдаги «Қизил тонг» фабрикасининг меҳнатсевар коллективи Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 39 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб, ишлаб чиқаришда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда.

Тикувчилар саккиз ойлик топшириқни бажариб, мамлакатга пландан ташқари 10 миллион сўмлик маҳсулот етказиб берган эдилар. Улар ички резервлардан тўла фойдаланиб, сентябрь ойида ҳам зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Фабрикада кўпгина ускуналар модернизация қилиниб, уларнинг ишлаб чиқариш қуввати анча оширилди. Рационализаторларнинг ўнларча таклифлари ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Анна Камкова, Мария Затинайко, Екатерина Зорина, Раиса Турсунова, Соруза Шаҳобиддинова, Мунира Яминова каби кўпгина моҳир тикувчиларнинг илғор иш методлари корхона ишчилари орасида кенг оммалаштирилди. Бу тадбирлар 9 ойлик планни муддатидан 16 кун олдин бажаришга имконият яратиб берди. Бу ерда меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу вақтига нисбатан 14,4 процент ошди. Маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига бир ярим миллион сўмдан зиёдроқ маблағ тежалди. Маҳсулот сифати анча яхшиланди.

Ҳозир фабрика коллективи октябрь ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

Ғ. ИСМОИЛОВ.

Янги ғишт заводи ишга тушди

Калинин район саноат комбинати коллективи райондаги қурилиш ишларини кенг қўламда олиб боришга катта ҳисса қўшмоқда. Бу коллектив яқинда янги ғишт заводини қуриб битказди ва ишга туширди.

Суткасига 80 минг дона ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган бу заводда асосий иш процесслари тўла механизациялаштирилган.

Янги ғишт заводининг ишга туширилиши, районда хўжалик, маданий-маиший бинолар қураётган ҳамда индивидуал тарзда уй-жой қураётганлар учун катта қулайлик туғдирди, чунки улар энди пишиқ ғиштнинг минг донасига 280 сўмдан эмас, балки ундан анча арзонга оладилар.

Заводни тез ва сифатли қуриб битказишда механик Я. Шимед, бульдозерчи А. Миндулин ва илғор ишчи А. Сачинг ўртоқлар алоҳида ташаббускорлик кўрсатдилар.

Шу кунларда янги корхонадаги ғишт қуювчи ва ғишт пиширувчилар ички резервларни кўплаб ишга солиш ҳисобига заводнинг ишлаб чиқариш қувватини янада ошириш — суткасига 100 минг дона ғишт чиқариш учун курашмоқдалар.

И. МИРЗАЖОНОВ.

Қизил байроқли қишлоқ советида

Алимкент Қишлоқ советининг депутати Тошбой Умаров бошлиқ бригада аъзолари 68 гектар ердан 40 центнердан ҳосил олиш учун ёз бўйи фидокорона меҳнат қилдилар. Пахта майдонида мўлжалга яраша ҳосил етиштирилди. Эндиликда бригада аъзолари шу етиштирилган ҳосилни жадал йиғиб олиш учун курашмоқдалар.

Тельман номли колхознинг аъзоси ўртоқ Моман Қўлдошев ҳам қишлоқ советининг депутати. У ўтган йили звено бошлиғи бўлиб ишлаб, ҳар гектар ердан 46 центнердан пахта ҳосили олиб, районда энг юқори кўрсаткичга эга бўлган эди. Бу йил депутат, уста пахтакор Қўлдошев бригада бошлиғи бўлиб ишламоқда. Бу бригада аъзолари 42 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш учун ғайрат билан меҳнат қилдилар.

Алимкент қишлоқ советининг қишлоқ хўжалигида бевосита ишлаб, мўл ҳосил етиштираётган мана шундай депутатлари бор.

«Ленинобод» колхози аъзолари 673 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнер ўрнига 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олганлар. Бу мажбуриятга яраша ҳосил олиш учун пухта замин ҳозирлаганлар. Колхозда ҳар қачонгидан кўп мўл ҳосил етиштиришда бу колхозда хизмат қилаётган Оққўрғон районидаги 1-МТСнинг механизаторлари катта роль ўйнадилар. Улар колхозчилар билан ҳамкорликда янги, прогрессив методни дадиллик билан жорий этдилар. Жумладан, бригада механиги, Алимкент қишлоқ советининг депутати Хасан Гусаинов бу ишда, айниқса, катта роль ўйнади. У, колхоз биринчи бригадасининг ҳамма ерига квадрат-уялаб чигит экди, квадратларни сақлаб қолди ва бу ерда икки томонга қараб 6 марта культивация ўтказди.

Алимкент қишлоқ совети ўз депутатлари, доимий комиссиялари орқали пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун, ҳосилни жадал йиғиб-териб олиш учун кураш олиб бормоқда. Қишлоқ советида қишлоқ хўжалиги, молия-бюджет, ирригация-мелиорация, маданий-оқартув ва маориф, соғлиқни сақлаш ва ободончилик доимий комиссиялари бор. Алимкент қишлоқ советида Ворошилов номли, Тельман номли ва «Ленинобод» колхозлари бор. Бу уччала колхознинг раислари қишлоқ советининг депутатларидир. Улардан Тельман номли колхоз раиси депутат Сафар Бўриев қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг раисидир. Қишлоқ советининг системали ўтказиб туриладиган сессияларида бошқа доимий комиссиялар қаторида қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг доклади ҳам тингланиб ва муҳокама қилиниб турилади.

Йил бошидан бери қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг бир нечта доклади сессияда тингланди. Яқинда бўлиб ўтган сессияда қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг раиси депутат Бўриев колхозларда пахта йиғим-териминнинг бориши ҳақида доклад қилди. Сессияда докладчи ва депутатлар Ворошилов номли колхозда 411 теримчидан фақат 150 киши, «Ленинобод» колхозида 375 кишидан 104 киши ва Тельман номли колхозда 427 кишидан 337 киши пахта тераётганини, шу сабабли терим суръати ҳали ҳам паст эканлигини кўрсатиб, танқид қилдилар. Шунингдек, депутатлар Ворошилов номли колхозда теримчиларга иссиқ овқат ташкил этилмагани, болалар боғчасининг иши яхши йўлга қўйилмагани, меҳнат унумдорлиги пастлиги ва кундалик график фақат 50 процентгина бажарилаётганини кўрсатиб ўтдилар. Ворошилов номли колхоз раиси депутат Оғабоевдан ишда бурилиш ясашни талаб қилинди. Шунингдек, сессияда пахта йиғим-терими даврида бошқа колхозларда юз берган камчиликлар ҳам кўрсатиб ўтилди.

Қишлоқ советининг раиси депутат Турон Раҳмонов колхозларда, пахта пунктида тез-тез бўлиб туради. Терим тадбирларини амалга оширишда колхоз раҳбарларига кўмаклашади.

Алимкент қишлоқ совети депутатларининг пахта теримига ёрдам бериш юзасидан кўрган тадбирлари яхши натижа бера бошлади. Кейинги ўн кунликда колхозларда пахта терими суръати анча кўтарилди. 12 сентябрдан бошлаб қишлоқ совети бўйича графикка мувофиқ 105 тонна ўрнига 118 тонна ва ундан ҳам ошириб пахта терила бошлади. Аввал меҳнат унуми мутлақо қониқарсиз аҳволда бўлса, ҳозир қишлоқ совети бўйича ҳар бир теримчи ўрта ҳисобда бир кунда 93-95 килограммдан пахта тераётир. 18 сентябргача қишлоқ совети бўйича пахта тайёрлаш плани 24 процент қилиб бажарилди.

Пахта йиғим-теримида актив қатнашаётгани, барча депутатларни, қишлоқ активларини бу муҳим сиёсий кампанияга сафарбар эта билгани учун Алимкент қишлоқ совети район ижроия комитетининг ва район партия комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга сазовор бўлди. Ҳозир бу Қизил байроқ қишлоқ совети тепасида ҳилпираб турибди.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетида

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг бюроси пахта териш ҳамда каноп жутни йиғиб ва тайёрлаш юзасидан районлар, МТСлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқиб **қарор қилдилар:**

1. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Оҳангарон районига** (район партия комитетининг секретари **Муҳамедов,** район ижроия комитетининг раиси **Қорахўжаев** ўртоқлар) берилсин. Бу район колхозлари сентябрнинг ўн кунлигида олинган мажбуриятнинг 20,8 процент, йиллик планни 36,8 процент бажариб мусобақада энг яхши кўрсаткичга эришган ва тайёрланган пахтанинг сифатли бўлишини таъмин этган.

Кўчма Қизил байроқ Пискент районидан олиб берилсин.

Область ижроия комитети ва область партия комитети сентябрь ойининг иккинчи ўн кунлигида пахтани териш ва тайёрлаш юзасидан **Пискент, Оржоникидзе,** ва **Ўртасарой** район колхозларида ишнинг анча яхши борганлигини қайд қилиб ўтади.

2. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Юқори Чирчиқ районидаги 2-МТСда** (директори **Моргунов,** партия ташкилотининг секретари **Тўрабеков,** ишчилар комитетининг раиси **Де** ўртоқлар) қолдирилсин. Бу МТС зонасида сентябрнинг ўн кунида олинган социалистик мажбуриятнинг 26,1 проценти миқдорида каноп, жут тайёрланиб, каноп ва жут тайёрлаш йиллик плани 98,4 процент бажарилган, топширилган маҳсулотнинг сифатли бўлиши таъмин этилиб, социалистик мусобақада энг яхши кўрсаткичга эришилган.

3. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел»** колхозига (раиси **Хван,** партия ташкилотининг секретари **Ким Сан-Фир)** берилсин. Бу колхоз сентябрь ойининг ўн кунлигида олинган социалистик мажбурият юзасидан 51 процент миқдорида каноп-жут топшириб, йиллик план 166,8 процент бажарилган ва маҳсулотнинг сифатли бўлиши таъмин этилган.

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитети каноп жут экинларини йиғиб-териш ва тайёрлаш юзасидан сентябрнинг иккинчи ўн кунлигида Юқори Чирчиқ районидаги **«Ўзбекистон ССР 25 йиллиги», «Правда», Свердлов** номли, **«Ленинский путь»,** колхозларининг, Қуйи Чирчиқ районидаги **Энгельс** номли, **Будённий** номли, **Дмитров** номли, **«III интернационал»** колхозларида ишнинг яхши борганлигини қайд қилади.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАРНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КЕНГАШИ ОЛДИДАН

Ижодий меҳнат кишилари

Алексей Васильевич ҳар куни — ишга тушаётганида ҳам, ишдан қайтаётганида ҳам лессон типидаги ўн иккита калавалаш машинасининг секин-аста ишдан чиқиб қолаётганлиги тўғрисида ўйлар эди. «Нима қилиш керак? Ахир бу қимматли машина ҳали кўп йиллар иш бериши мумкин-ку. Наҳотки уларни цехдан чиқариб ташласак-а?».

Бу марказдаги машиналар бундан 15-16 йил илгари фабрикага келтирилган бўлиб, энди анча эскириб қолган эди. Шунинг учун бўлса керак, бошлиқлар ўртасида уларни цехдан чиқариб ташлаш тўғрисида гап ҳам бўлган эди. Айниқса, калавалаш цехига М-150 маркали янги машиналар келтирилгандан кейин лессон машинаси ҳамманинг назаридан четда қолди. Ҳатто авваллари улар учун запас қисмлар тайёрлаб берувчи Климов номидаги машинасозлик заводи ҳам сўнгги вақтларда деталь юбормай қўйди. Лекин, Алексей Васильевич айтганидек, улар ҳали ҳам ремонтнинг зўри билан қимирлаб турардилар...

Бир куни ишдан кейин Алексей Васильевич шу масала ҳақида цех мастери инженер Лида Коневага ўз мулоҳазаларини сўзлаб берди. Ёш инженер тажрибали ремонтчининг фикрларини диққат билан тинглади.

— Биласизми, Лида Михайловна, — у жонкуярлик билан сўзларди, — бу машинанинг энг асосий қисмлари ҳали ишга яроқли; фақат кронштейн ва подшипниклари ишдан чиқиб, қолган, холос. Агар шу эски қисмларни М-150 маркали янги машина деталлари билан алмаштирилса, ҳам айланиш тезлиги ортади, ҳам жуда ихчамлашади. Ахир уларнинг конструкцияси асосан бир хилда-ку! Мотор жойлашган буфердаги шестерналарни олиб ташлаб, унинг ўрнига тасма ёрдамида айланувчи ғилдирак ўрнатсак бас.

Ёш инженер кекса ишчининг айтганларини маъқуллаб, чертёж ишларида унга жон-дили билан ёрдам беражагини билдирди. Алексей Васильевич Коневанинг ёрдами билан машинани қайта ускуналаш тўғрисидаги ўз таклифини батафсил ёзиб, рационализаторлар советига топширди. Унинг қимматли таклифи совет аъзолари томонидан бирдамлик билан қабул қилинди. Бироқ машиналарни янги қисмлар билан қайтадан ускуналаш осон бўлмади. Орадан тўрт ой вақт ўтди. Шу вақт ичида Алексей Чикорин навбат билан машиналарнинг ҳаммасини қайта ускуналашга муваффақ бўлди. Бу ишда унга смена ремонтчиларидан Аҳмедов ва Степанов ўртоқлар кўмаклашдилар.

Рационализаторнинг бу таклифи бир йилда давлатнинг 170 минг сўм маблағини иқтисод қилиб қолди.

1-йигирув фабрикасининг илғор ремонтчиси А. В. Чикорин сўнгги йиллар ичида 19 та рационализаторлик таклифи киритди. Шулардан 13 таси бевосита ишлаб чиқаришга жорий этилган.

Тошкент тўқимачилик комбинатида Алексей Чикорин каби ўзининг ижодий меҳнати билан шуҳрат қозонган ишчилар кўп. Янгилик яратиш орзуси билан меҳнат қилиш совет кишиларига хос олижаноб хислатдир. Улар меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришга механизация ва автоматизацияни кенг жорий қилиш, қўл меҳнатини янада енгиллаштириш умиди билан яшайдилар.

Гул босув фабрикасининг илғор ишчиси С. Г. Журавлев актив рационализаторлардан биридир. У газламаларга гул босиш процессини тезлатиш устида кўп йиллардан буён ижодий иш олиб боради. Тер тўкиб қилинган меҳнат ўз самарасини берди. Авваллари битта гул матрицасини тайёрлаш учун камида 210 кун вақт талаб қилинган бўлса, ҳозир бу иш атиги 35 кунда муваффақият билан бажарилмоқда.

Комбинатда рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракати кенг қулоч ёймоқда. Ишчи, инженер-техник ходимлардан қарийб бир ярим минг киши ана шу оммавий ҳаракатда актив қатнашаётир.

Суратда: (чапдан ўнгга) биринчи йигирув фабрикасининг рационализаторлари **Н. Скирденко, И. Ф. Шапошников, Л. Конева ва А. В. Чикорин** ўртоқлар янги таклифни муҳокама қилмоқдалар.

А. Абдуазимов фотоси.

Ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатида комбинат хотин-қизлари актив иштирок қилаётганликлари айниқса қувонарлидир. Улардан 176 киши ўзларининг қимматли таклифларини ишлаб чиқаришга жорий қилиб, коллектив ўртасида катта обрў қозонаётирлар.

Сўнгги саккиз ой ичида комбинат рационализаторлари ва ихтирочилари давлатнинг икки ярим миллион сўмга яқин маблағини иқтисод қилиб қолдилар.

А. АБДУЛЛАЕВ.

Фан ва ТЕХНИКА янгиликлари

КИЙИМ-БОШ ПИЛЕСОСИ

Ленинграддаги 10-уй-рўзғор учун зарур бўлган электр асбоблари ишлаб чиқарувчи завод коллективи яқинда кийим-бош шчетка-пилесослари ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бу, оригинал шчетка-пилесослари ёрдами билан устки кийим-бош, мебель, ғиламлар, мўйна буюмлари чангдан тозаланади. Митти пилесосларнинг махсус мосламалари бор. Бу мосламалар ёрдами билан кийим-бошларга куяга қарши дорилар сепилади ҳамда ёрдамчи пульверизатор билан дезинфекция қилинади.

АЭЛ-2 АГРЕГАТИ

Яқинда химия машинасозлиги илмий-текшириш институти ва «Уралмаш» заводининг конструкторлари ҳамда илмий ходимлари ўзаро ҳамкорликда АЭЛ-2 агрегатининг техник проектини ишлаб чиқдилар.

Туникани электролитик усулда оқартирадиган ва қалайлайдиган бу агрегат 30 та машинадан иборат бўлиб, уларнинг ҳаммаси марказий пультдан бошқарилади. Туника оқартириш, уни қалайлаш ва ўраш ишлари бошдан-оёқ автоматик усулда бажарилади.

Янги агрегат НИИХиммаш институтининг бундан бир неча йил олдин ишлаб чиққан агрегатига нисбатан 6 ҳисса унумлидир, яъни у йилига 120 минг тонна туника оқлаш қувватига эга.

ЯНГИ ФОТОРЕПРОДУКЦИОН АППАРАТ

Одессадаги «Полиграфмаш» заводи коллективи яқинда 80x80 сантиметрли негатив тайёрлайдиган автоматлаштирилган горизонталь фоторепродукцион аппарат ишлаб чиқарди.

Авваллари журнал ёки китобнинг оммавий тиражига босиладиган рангли репродукция пластинкасини тайёрлаш учун фотограф ҳам, полиграфист ҳам жуда қийналар эди. Бу ишни бажариш учун ғоят омилкор уста талаб қилинарди. Янги аппарат мана шу қийинчиликлардан қутқазди. Энди энг муҳим ва мураккаб операцияларни одам эмас, автоматик инверсор деб аталадиган махсус прибор бажаради. Бу прибор фотограф ёрдамисиз, оригиналнинг негативга ўрнатади, аниқликка келтиради. Бунда у ҳар бир видержкани ўзи тўғрилайди.

ДАВОЛАШ ОСОНЛАШДИ

Баъзан беморга берилган пенициллин, стрептомицин ва бошқа антибиотиклар кутилган натижани бермай қолади. Чунки касал организмдаги микроблар мазкур дорига чидамли бўлиб қолган бўлади. Шунинг учун беморга дори буюришдан олдин унга қандай антибиотик кўпроқ фойда беришини аниқлаш керак. Мана шу масала сўнгги вақтларгача муаммо эди.

СССР Медицина фанлари академияси антибиотиклар қидириш институтининг илмий ходимлари химия саноати ходимлари билан биргаликда шу соҳада узоқ вақт ўтказган тажрибаларини яқинда муваффақият билан якунладилар. Улар пенициллин, стрептомицин, биомицин, синтомицин ва шу каби препаратлар сингдирилган махсус қоғоз дисклар ишлаб чиқдилар. Бу диск-индикаторлар воситаси билан қайси беморга қандай дори кўпроқ фойда беришини жуда қисқа муддат ичида аниқлаш мумкин.

Тошкент шаҳар, Октябрь район промкомбинатининг цехларида агитаторлар ишчилар ўртасида қизиқарли темаларда тез-тез суҳбатлар ўтказиб турадилар. **Суратда:** агитатор ўртоқ **Х. Умурзоқов** 6-тикувчилик цехи ишчиларининг бир группаси билан «Оламнинг тузилиши ҳақида фан ва дин» деган темада суҳбат ўтказмоқда.

Р. Алибеков фотоси.

Янги дарслик ва қўлланмалар

Мактаб ўқувчиларини зарур дарслик китоблари билан тўла таъминлаш иши Ўзбекистон Давлат ўқув-педагогика нашриёти ходимларининг диққат марказида бўлди. Янги ўқув йили бошланишидан олдин деярли барча дарслик ва ўқув программалари нашр этилиб, ўқувчи ва ўқитувчиларга тарқатилди. Янги 1956-1957 ўқув йилида ўрта мактабларда баъзи фанлардан бирмунча ўзгаришлар бўлганлиги туфайли айрим дарсликлар ўз вақтида чиқарилмай, қолди. Шу кунларда Ўзбекистон Давлат ўқув-педагогика нашриёти ходимлари мазкур дарслик ва қўлланмаларни тезроқ босиб чиқариш учун ҳаракат қилмоқдалар. Яқин кунлар ичида ўрта мактабларнинг 10-синф ўқувчилари янги программага мосланган «СССР тарихи» дарслигининг III қисми, 4-синф ўқувчилари эса «СССР тарихидан ўқиш китоби» билан таъминланадилар.

Бу йил 8, 9-синфларда чет мамлакатларнинг иқтисодий географияси ўрганилади. Шу сабабли 8-синфлар учун янги «Чет мамлакатларнинг иқтисодий географияси» дарслиги нашр этилаётир. Шунингдек, «Она тили программаси», «Биологиядан политехнизацияга доир методик қўлланма», «Географиядан справочник-луғат» ва «Математикадан программа» каби қўлланмалар босмадан чиқиш олдида турибди.

Ўзбекистон Давлат ўқув-педагогика нашриётининг бу йилги планига болалар тарбиясига оид брошюра ва қўлланмаларни нашр этиш ҳам киритилган. «Болалар боғчасида болалар тарбияси тўғрисида» деган қўлланма ва А. С. Макаренконинг «Тарбия тўғрисида лекциялар» брошюраси шулар жумласидандир.

Бундан ташқари, нашриёт йил охиригача олий ўқув юртларининг студентлари учун турли дарсликлар босиб чиқаради. Булар орасида Фихтенгольцнинг «Дифференциал-интеграл ҳисоблаш курси», Н. В. Глинканинг «Умумий химия», Х. Р. Раҳимовнинг «Коллоид ва физика-химия курси», И. М. Пловилшиковнинг «Зоология» каби китоблари бор.

А. АЛИЕВ, С. МУСАЕВ.

Маданий хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда

Октябрь районидаги Сталин номли марказий кутубхона китобхонларга намунали маданий хизмат кўрсатиб келмоқда. 800 дан ортиқ доимий китобхони бўлган бу кутубхонанинг 30 мингга яқин китоб фонди бор. Бундан ташқари, кутубхонага марказий ва маҳаллий матбуотлардан 25 номда журнал ва 30 номда газета мунтазам равишда келиб туради. Тошкент шаҳридаги 82, 84, ва 59-мактабларнинг ўқувчилари кутубхона китоб фондидан самарали фойдаланмоқдалар.

Кўп йиллардан бери хизмат қилиб келаётган Саида Сакаева ва Мария Строгоновалар китобхонларга зарур адабиётларни ўз вақтида топиб бериш билан бирга, уларга нисбатан яхши муомалада бўладилар, қандай китоблар ўқиш тўғрисида маслаҳат бериб турадилар. Бу ерда китоб ўқишга қизиқишни орттириш мақсадида ҳар турли оммавий тадбирлар ўтказиб турилади. Ёзувчи Абдулла Қаҳҳорнинг «Шоҳи сўзана» пьесаси ва Шароф Рашидовнинг «Ғолиблар» повести юзасидан ўтказилган китобхонлар конференциясига кутубхона аъзолари актив иштирок этдилар.

Кутубхона ходимлари китобхонларга маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш ва мавжуд китоб фондидан унумли фойдаланиш тадбирларини кўрмоқдалар.

Р. ОТАБЕКОВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

Ўзбекистон ССР Ўқув-педагогика давлат нашриёти қуйидаги дарсликларни нашр этди:

А. В. ПЁРИШКИН. — «Физика курси». (учинчи қисм. Электр, оптика, атом тузилиши. Ўрта мактабнинг X синфи учун дарслик). 360 бет, тиражи 30.000, баҳоси 4 сўм 20 тийин.

Ю. В. ХОДАКОВ, Л. А. ЦВЕТКОВ, С. Г. ШАПОВАЛЕНКО, Д. А. ЭПШТЕЙН. — «Химия». (Ўрта мактабнинг IX синфи учун дарслик). 150 бет, тиражи 75.000, баҳоси 90 тийин.

«Ўрта мактаб программалари». (1956-57 ўқув йили учун. Қадимги дунё тарихи, ўрта асрлар тарихи). 24 бет, тиражи 16000, баҳоси 30 тийин.

«Ўрта мактаб программалари». (1956-57 ўқув йили учун География). 60 бет, тиражи 16.000, баҳоси 90 тийин.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Цемент заводи билан асботруба заводини бирлаштириш керак

Бекобод шаҳридаги асботруба ва цемент заводи бир-бирлари билан ёнма-ён жойлашган. Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли бу ҳар иккала корхона ҳам кўп вақтдан бери кўнгилдагидек ишламай келаётир. Масалан, цемент заводи шу йилнинг 7 ойлик топшириғини зўрба-зўр 86,1 процент, асботруба заводи эса 92,3 процент бажарди, холос. Цемент заводида июль ойи учун белгиланган меҳнат унумдорлигини ошириш плани атиги 55 процент бажарилди. Ваҳоланки, шу муддат ичида иш ҳақи фонди 104 процентни ташкил этди. Худди шундай аҳволни асботруба заводида ҳам кўриш мумкин.

Ҳар иккала заводда ҳам ишлаб чиқариш-молия масалалари анча чалкаштириб юборилди. Шу сабабли ҳам корхоналарда давлат томонидан белгиланган планлар оймаойига бажарилмаётир, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг ассортименти бузилмоқда, уларнинг таннархи пландагидан ошиб кетмоқда.

Бекободда, шунингдек республикамизнинг бошқа шаҳарларида жуда кенг ҳажмда қурилиш ишлари олиб борилаётган ҳозирги пайтда бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи бу корхоналарда белгиланган топшириқларнинг муттасил бажарилмай қолаётганлиги билан мутлақо келишиб бўлмайди. Корхоналардаги мавжуд камчиликларни тугатиш ва маҳсулот тайёрлашни кескин суратда ошириш учун, бизнинг фикримизча, ишлаб чиқаришни ташкил этишни тубдан қайта кўриб чиқиш лозим.

Бу ўринда шуни алоҳида кўрсатиб ўтиш керакки, юқоридаги корхоналарда тайёрланаётган маҳсулот таннархининг белгиланганидан ошиб кетаётганлигига асосий сабаблардан бири ортиқча штатларнинг кўплигидир. Бизнингча, ортиқча штатларни қисқартиш лозим. Айниқса, бошқарув аппаратидаги раҳбар ходимларни бевосита ишлаб чиқаришга ўтказиш зарур. Давлат ва халқ манфаатлари шуни талаб қилади.

Цемент заводида бу соҳада баъзи бир дастлабки тадбирлар амалга оширила бошланди ва у ўзининг ижобий натижаларини берди. Шу йилнинг бошида куйдирув ва тош майдалаш цехлари битта ишлаб чиқариш цехига бирлаштирилди. Натижада бухгалтерия ва цех раҳбарлиги штати анча қисқартирилди. Ўтказилган бу тадбир натижасида маҳсулот таннархи бирмунча камайди.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, бу ҳар иккала корхона бир-бири билан ёнма-ён жойлашган. Бунинг устига корхоналардаги ишлаб чиқариш технологияси узвий суратда бир-бирига боғлиқдир. Цемент заводига ҳам, шунингдек асботруба заводига ҳам битта темир йўл шохобчаси хизмат қилади. Цемент заводи асботруба заводини сув, электр қуввати ва цемент билан таъминлаб туради. Кўриниб турибтики, асботруба заводининг бир меёрда юқори унум билан ишлаши кўп жиҳатдан цемент заводига боғлиқ.

Агарда цемент заводидаги электроагрегатлар, сув билан таъминлаш системалари ремонт қилинадиган бўлса, асботруба заводида иш тўхтаб қолади. Бундай ҳолларда цемент заводининг раҳбарлари асботруба заводининг эҳтиёжлари билан ҳисоблашмайдилар. Цемент заводининг раҳбарлари кўпинча «ўзимнинг ишим битса бўлди, бошқалар билан нима ишим бор» қабилида иш кўрадилар. Бу кайфият қўшни заводнинг фаолиятига жуда катта зарар етказмоқда.

Ишлаб чиқаришнинг кўп масалалари бўйича асботруба заводининг цемент заводига боғлиқ бўлиб қолиши ва шу асосда юз бераётган камчиликлар ҳар иккала корхона раҳбарлари ўртасида кучли тортишувларнинг юз беришига сабаб бўлмоқда. Ана шу икки ўртадаги ортиқча тортишувларга чек қўйиш ва корхоналардаги мавжуд камчиликларни тугатиш мақсадида ҳар иккала заводни бирлаштириш зарур. Бу масала кўпдан бери ўртага қўйилиб келинмоқда.

Бироқ шундай бўлишига қарамай, республика Бинокорлик материаллари саноати министрлиги бу жуда муҳим масалага ҳали ҳам бефарқ қараб келмоқда. Шу сабабли ҳам ҳар иккала корхонада жуда кўп хизматчилари бўлган бошқарув аппаратлари сақланиб келинмоқда. Министрлик ҳар иккала завод коллективининг бу ҳақли талабини пухта ўрганиб чиқиб, уни амалга ошириш чораларини кўриши керак. Бу тадбир қанчалик тезроқ амалга ошса, ишлаб чиқаришдаги мавжуд камчиликлар шунчалик тезроқ бартараф этилади.

Е. НАУМЕНКО,

Ўзбекистон КП Бекобод шаҳар комитетининг инструктори.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Қачонгача сувга ташна бўламиз?"

Газетанинг шу йил 25 июль сонида юқоридаги сарлавҳа билан чиққан материалда Тошкент шаҳар Октябрь район Сағбон кўча «Иттифоқ» маҳалласидаги водопровод колонкасида фақат ярим кечаларда сув бўлиб, қолган вақтларда сув бўлмаслиги кўрсатилган эди.

«Водоканал» тресги водопровод тармоқлари Бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Хацкевичнинг редакцияга хабар қилишича, сув босими бир хилда бўлмаганидан айрим участкаларга сув кам борган, айниқса, юқори ўрнатилган колонкаларга сув чиқмаган. «Иттифоқ» маҳалласидаги сув колонкаси юқорига ўрнатилгани учун уни кўчириб, пастроқ ерга ўрнатилган ва у ерда доимо сув бўлиши таъминланган.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ ТЕМАСИДА

Қишлоқ советларининг социалистик мусобақаси

Социалистик мусобақа қишлоқ советлари ишини тинмай яхшилаб боришнинг муҳим факторидир. Мусобақа колхозчилар ва интеллигенцияни қишлоқнинг хўжалиги ва маданиятини янада юксалтиришга сафарбар қилишда жуда катта роль ўйнайди. Тошкент областидаги қишлоқ советлари 1947 йилдан бери бир-бирлари билан ўзаро мусобақалашиб келмоқдалар. Мусобақа жараёнида кўпгина илғор қишлоқ советлари ва уларнинг қобилиятли ташкилотчилари етишиб чиқмоқда.

Областдаги илғор қишлоқ советларидан бири Орджоникидзе районидаги Дўрман қишлоқ советидир. Бу қишлоқ совети ўз олдидаги хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақият билан бажариб, бир неча йиллардан бери социалистик мусобақада олдинги қаторларда бормоқда. Ўтган йили қишлоқ советидаги колхозлар пландаги 35,5 центнер-ўрнига, 1170 гектар пахта майдонининг ҳар бир гектаридан 36,7 центнердан ҳосил йиғиб олди. Чорвачиликни ривожлантириш бўйича белгиланган план барча кўрсаткичлар бўйича ошиғи билан бажарилди. Ҳар бир соғин сигирдан бир йил ичида 1660 литр сут соғиб олинди ва бу соҳадаги топшириқ 108 процент қилиб бажарилди.

Чорва моллари ем-хашак билан тўла таъминланди. Бир йил мобайнида автодойка ва автопоилка билан ускуналанган, ҳар бирига 200 бош сигир сиғадиган 2 та молхона, 60 от сиғадиган отхона, 2 та қурт тутиладиган хона, чўпонлар учун ётоқхона қурилди ва фойдаланишга топширилди.

Қишлоқда жуда катта ҳажмда қурилиш ишлари олиб борилди. Жумладан, ҳаммом, 2 та автогараж, 2 та бригада шийпони, 50 ўринли болалар боғчаси, қизил чойхона, водопровод, стадион, колхозчилар учун дам олиш уйи, суткасига 10 минг дона ғишт ишлаб чиқарадиган завод, колхозчилар учун 50 та уй қурилди. Ҳозир қишлоқ советининг маблағи ҳисобига Ўқитувчилар уйи қурилмоқда.

Қишлоқ совети территориясида жойлашган «Қизил Ўзбекистон» колхози областимиздагина эмас, балки республикадаги энг илғор колхозлардан бири ҳисобланади. Колхоз Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчисидир.

Колхоз аъзолари эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш мақсадида йиғим-терим ишларини тобора қизитмоқдалар. Бу ишга қишлоқ Советининг депутатлари етакчилик қилмоқда.

Қишлоқ совети маданий қурилиш масалаларига ҳам алоҳида эътибор бермоқда. Мактаб ёшидаги барча болалар ўқишга жалб қилинган. Ўқувчиларнинг ўтилган дарсларни ўзлаштириши 98,8 процентни ташкил этади. Қишлоқ советидаги 4 та клубда бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турипти. Ўтган вақт мобайнида лекция пропагандаси анча яхшиланди. Бу ишга маҳаллий интеллигенция кенг жалб қилинмоқда. Аҳолига кино хизмати кўрсатиш анча дуруст уюштирилган. Қишлоқ совети йўл ва кўприкларни намунали тутиш, тротуарлар қуриш ва кўчаларни кўкаламзорлаштириш соҳасида ҳам жуда катта ишларни олиб бормоқда.

Дўрмон қишлоқ совети ташкилий-оммавий ишларни тўғри йўлга қўйганлиги туфайли хўжалик ишларида ва маданий қурилиш соҳасида ана шундай юқори кўрсаткичларга эришаётир. Қишлоқ советининг ижроия комитети ўз фаолиятида депутатларга ва активларга қаттиқ суянган ҳолда иш олиб боради. Қишлоқ советининг сессияларида депутатлар хўжаликни янада ривожлантириш ва маданий қурилиш соҳасидаги энг муҳим масалаларни жуда пишчанлик билан ва ҳар тарафлама муҳокама қиладилар. Сессияда кўриладиган масалаларни ва ишлаб чиқиладиган тадбирларни тайёрлаш ишларига доимий комиссиялар кенг жалб қилинган.

Қишлоқ совети ўз иш планини тузишга алоҳида эътибор беради. Иш планлари доимий комиссияларнинг аъзолари ҳамда депутатларнинг иштирокида бамаслаҳат тузилади, планнинг бажарилиши систематик суратда текшириб турилади. Қишлоқ совети сайловчиларнинг наказларини бажариш ишини яхши ташкил этган. Сайловчиларнинг ҳар бир наказини бажариш учун зарур бўлган барча тадбирлар кўрилади. Шунинг учун ҳам сайловчилардан тушган наказларнинг кўпчилиги бажарилмоқда. «Қизил Ўзбекистон» колхозида ҳаммом, «Ташхлопкомаш» заводида 10 ўринлик касалхона, ўрта мактаб, «Қизил тув» участкасида водопровод, болалар боғчаси ва шунга ўхшаш объект қурилишлари сайловчиларнинг наказ бўйича амалга оширилди. Қишлоқ советининг яхши ишлаётганлигини кўрсатувчи бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин.

Янгийўл районидаги Свердлов номли қишлоқ совети ҳам мусобақада йил сайин юқори кўрсаткичларга эришиб келмоқда. Бу қишлоқ совети пахтадан муттасил юқори ҳосил олиб келаётган қишлоқ советларидан биридир. Свердлов номли колхоз ўтган йили ҳар гектардан 30,6 центнердан, «XIX партсъезд» колхози эса 29,2 центнердан пахта ҳосили олди. Қишлоқ советига қарашли колхозлар пахта тайёрлаш планини 105 процентга етказиб бажарди. Чорвачиликни ривожлантириш плани ҳам муваффақият билан бажарилди. Қишлоқ совети территориясидаги колхозлар ўз мажбуриятларини барча кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан бажардилар.

Қишлоқ совети бу йил ҳам давлат планларининг барча кўрсаткичлар бўйича тўла бажарилишини таъминлаш учун ғоят катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқда.

Маданий қурилиш соҳасида ҳам дуруст натижаларга эришилмоқда. Қишлоқ совети қишлоқни ободонлаштириш масалаларига, айниқса, жиддий эътибор бераётир. Биргина ўтган йилнинг ўзида колхозчилар учун 155 та янги уй қурилди, 15 километр узунликдаги йўл ремонт қилинди, унинг бир қисмига асфальт ётқизилди, 7 та кудук қазилди, шу йилнинг баҳорида 12 минг дона мевали ва декоратив дарахт кўчатлари ўтказилди. Шу кунларда типовой ҳаммом, водопровод қурилишлари олиб борилмоқда.

Социалистик мусобақада актив иштирок этиш туфайли қишлоқ советларининг ташкилотчилик ва раҳбарлик роли анча ошди. Қишлоқ советлари колхозларнинг, матлубот кооперацияларининг ташкилий-хўжалик фаолиятларини чуқур ўрганадиган, маданий қурилиш ва қишлоқни ободонлаштириш ҳақида кўпроқ ғамхўрлик қиладиган бўлиб қолдилар, уларнинг меҳнаткашлар билан бўлган алоқаси янада мустаҳкамланди.

Бироқ шу билан бирга, социалистик мусобақани уюштиришда жиддий камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Бу ерда шуни алоҳида кўрсатиб ўтиш керакки, кўпгина район ижроия комитетлари қишлоқ советлари ўртасидаги мусобақага нотўғри муносабатда бўлмоқдалар, улар олинган мажбуриятларнинг бажарилишини систематик равишда текшириб бормаётирлар, илғорлар тажрибасини оммалаштиришга етарли эътибор бермаётирлар. Шунинг учун ҳам Бекобод, Ховос, Гулистон, Пискент, Оҳангарон районларидан бир неча йиллар мобайнида бирорта ҳам қишлоқ совети мукофотга тақдим қилингани йўқ. Юқоридаги районларнинг ижроия комитет раҳбарлари қишлоқ советлари ўртасидаги социалистик мусобақага етарли баҳо бермаётирлар, бу муҳим ишга яқиндан раҳбарлик қилмаётирлар.

Қишлоқ советлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг ўз ҳолига ташлаб қўйилиши каби ярамас ҳолларга қарши қатъий кураш олиб бориш лозим. Ҳар бир қишлоқ совети барча депутатларнинг социалистик мусобақада актив иштирок этишини таъминлаши ва уларнинг бу мусобақада етакчи роль ўйнашига эришишлари лозим. Олинган мажбуриятнинг шараф билан бажарилишини таъминлаш учун мусобақага барча колхозчиларни ва қишлоқ интеллигенциясини кенг жалб этиш лозим. Социалистик мусобақа чинакамига оммавий тус олган тақдирдагина яхши натижаларга эришиш мумкин. Шу сабабли ҳар бир колхозда, бригада ва звенода конкрет мажбурият олинишига ва бу мажбуриятларнинг тўла ва ошириб бажарилишига эришиш учун курашмоқ зарур. Социалистик мусобақага кун сайин жонли раҳбарлик қилиб туриш — қишлоқ советларининг жонажон ишидир.

Қишлоқ советларининг ҳар бир депутати социалистик мусобақада актив иштирок этиш билангина чегараланиб қолмаслиги зарур. Депутат — халқ хизматкори. Шу сабабли у, социалистик мусобақанинг актив ташкилотчиси ва пропагандисти бўлиши, omманинг етакчиси ва ташаббускори бўлиши лозим.

Авваллари қишлоқ советлари ўртасидаги социалистик мусобақа натижалари район ва область ташкилотлари томонидан йилига бир марта якунланар эди. Бу усул қишлоқ советларининг ташкилотчилик фаолиятининг кенг қулоч ёйишига тўсқинлик қилар ва миллионларнинг жонли иши бўлган социалистик мусобақани расмиятчиликка айлантириб юборар эди. Социалистик мусобақа шартлари ҳар бир районнинг ва ҳар бир қишлоқ советининг конкрет шароитлари ҳисобга олинмасдан, республикадаги барча қишлоқ советлари учун бир хилда белгиланар эди. Бу эса ўз навбатида мусобақа илғорларини аниқлашда жиддий камчиликларга йўл қўйилишига олиб келарди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қишлоқ советлари ўртасидаги социалистик мусобақани ташкил этишни тубдан яхшилаш мақсадида бир қанча тадбирларни белгилади. Эндиликда мусобақа натижалари йил охирига бориб якунланмайди, балки у район ижроия комитетлари томонидан ҳар кварталнинг охирида якунланади ва район Советининг сессияси тасдиқига берилади. Район Советининг сессияси мусобақа ғолиби бўлган қишлоқ советига меҳнаткашлар депутатлари район Советининг кўчма Қизил байроғини беради. Кўриниб турибтики, қишлоқ советлари ўртасидаги социалистик мусобақага раҳбарлик қилишда район ижроия комитетларининг роли оширилган.

Район ижроия комитетлари қишлоқ советларининг ўз зиммаларига оладиган мажбуриятларини ишлаб чиқишда уларга яқиндан ёрдам беришлари ва райондаги барча қишлоқ советлари ўртасида социалистик мусобақа шартномалари тузилишига эришишлари керак. Район ижроия комитетлари социалистик мажбуриятларнинг ишлаб чиқилишида ҳар бир қишлоқ советининг ўзига хос хусусиятлари, конкрет шароитлари ва имкониятларини ҳисобга олиши зарур.

Областимиз қишлоқ хўжалиги ходимлари олдида жуда катта вазифалар турипти. Йил бўйи тер тўкиб қилинган меҳнат ўзининг самарали натижаларини берди: пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Етиштирилган ана шу мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш ва уни давлатга топшириш ҳар биримизнинг Ватан ва халқ олдидаги шарафли бурчимиздир. Қишлоқ советларининг шу кундаги асосий диққат-эътибори кенг меҳнаткашлар оммасини ана шу энг муҳим вазифани муваффақият билан амалга ошириш ишига сафарбар қилишга қаратилмоғи лозим. Қишлоқ советлари ва уларнинг депутатлари кўпминг килограммчилар ҳаракатига бошчилик қилишлари ва бу ҳаракатнинг кенг қулоч ёйишини таъминлашлари лозим. Қишлоқ советлари ўртасидаги социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтарайлик. Мусобақа қанчалик кенг қулоч ёйса, областимиз пахтакорлари олдида турган вазифаларни шунчалик муваффақият билан амалга ошириш мумкин бўлади.

П. ЛУНЕВ.

Тошкент область ижроия комитети ташкилот бўлимининг мудири.

МИРЗАЧЎЛНИ ЎЗЛАШТИРИШ—УМУМХАЛҚ ИШИ

☆

Гулистон районидаги Марказий Мирзачўл канали ҳамда гидроэлектростанциясини сув билан таъминлаш учун Киров номли каналнинг эски сув йўли кенгайтирилмоқда. Суратда: экскаватор тупроқни қазиб чиқараётир.

О. Косиров фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

☆

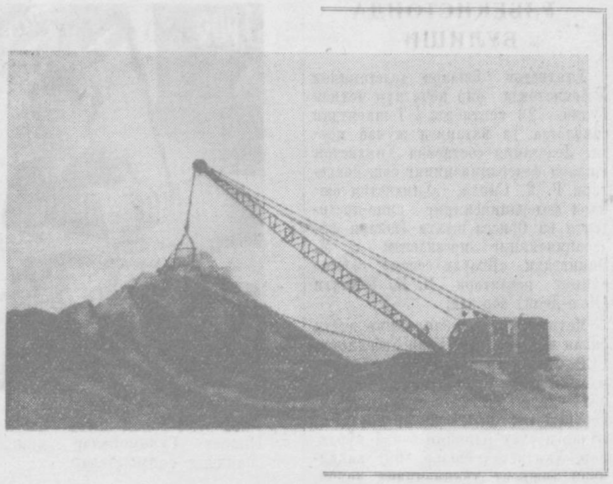

МИРЗАЧЎЛ ПОЧТАСИ

Ватанпарварлик ҳис-туйғулари

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахта етиштиришни кўпайтириш учун Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССРдаги Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш тўғрисида» деб чиқарган қарори совет кишилари қалбида ватанпарварлик ҳис-туйғуларини кучайтириб юборди. Жуда кўп ёшлар ана шу қарордан руҳланиб, Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштиришдек буюк ишга ҳисса қўшишни истаганларини изҳор қилмоқдалар. Бу тўғрида ҳаркуни Голодностепводстрой қурилиш-монтаж бошқармасига юзлаб мактублар келмоқда.

Мана, Қозоғистон ССР, Кокчатов область, Қизилтус районидаги «Ёш гвардия» ғаллачилик совхози 9-бригадасининг бир группа механизатор ва шоферларидан келган биринчи конвертни очамиз:

«Бизнинг кўпчилигимизни, — деб ёзади группа номидан Владимир Михайлович Ткаченко, — бульдозер ва скреперда ишлаш қизиқтиради. Ҳар қандай шароитда ҳам яшашга ўрганганмиз. Ёмғир, лойгарчилик бизга писандмас. Зарур бўлган чоқда кечаю-кундуз ишлайверамиз... Орамизда катта ишларни бажарган тажрибали тракторчи ва шоферлар бор. Агар бизнинг истагимизга рози бўлсангиз, Мирзачўлни ўзлаштиришга зўр қувонч ва иштиёқ билан борамиз».

Бу мактубда тракторчи В. М. Ткаченко ўз ҳамкасблари қалбини илҳомлантираётган буюк қурилишда иштирок этишдай катта орзуни ёрқин сатрларда ифодаланган. Бу ёшлар Мирзачўлни ўзлаштириш — умумхалқ иши эканлигини тўғри англаб, биринчилар қаторида у ерга бориб, астойдил ишлашни чин кўнгилдан истайдилар.

Стол устидаги конвертлар орасида қудратли Совет Армияси сафида хизмат қилиб, Ватан олдидаги муқаддас бурчларини шараф билан ўтаётган жангчилардан келган мактублар ҳам кўп. Сержант В. И. Парошин ёзади: «...Мен яқинда газетада Мирзачўл ҳақида ёзилган «Йўл хотиралари»ни ўқидим... Яқинда армия сафидан қайтаман, касбим моторист, лекин мен шофер ёки экскаваторчи бўлиб Мирзачўлда ишлашни жуда ҳам истардим...».

Мурманск шаҳридан матрос Павел Федорович Пикулик ҳам мактуб ёзган. «Мен партия ва ҳукуматимизнинг, — деб ёзади Пикулик ўз мактубида, — асрлар мобайнида бўм-бўш ётган Мирзачўлни обод қилиш ҳақидаги қарорини ўқиб қувондим. Ана шу ободончиликка ўзимнинг кичкина ҳиссамни қўшолсам беҳад қувонардим...».

Қурилиш-монтаж бошқармаси Пикуликка, бизга механизаторлардан ташқари қурувчилар, бетончилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар ҳам керак, деб жавоб ёзиб юборди.

Москва шаҳрида хизмат қилувчи бир группа комсомол жангчилардан келган мактуб айниқса характерлидир. Улар Ватан олдидаги муқаддас бурчларини ўташ давомида экскаваторда ишлаганликларини ва бу машинани унумли ишлата олишларини ёзганлар.

«Бундан бир неча йил муқаддам комсомол-ёшларнинг Мирзачўлга қилган юриши ҳамон эсимизда. Биз ўша оғаларимиз бошлаган буюк ишни давом эттиришни, Мирзачўлнинг янги қурилишларида қатнашишни истаймиз. Экскаватор бизнинг севимли машинамиз бўлиб қолди. Бу қудратли машинада биз зиммамизга юклаган вазифани масъулият ҳис қилган ҳолда кўнгилдагидек қилиб бажаришга ҳар қачон қодирмиз». «Голодностепводстрой» қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи Терситский, партия ташкилотининг секретари Цирқунов ва қурилиш комитетининг раиси Фролов ўртоқлар бу ҳарбий қисм командирига ва экскаваторчи жангчиларга алоҳида-алоҳида мактуб юборишди. «Мирзачўл ерларига ҳужумни бошлаб юбордик, — дейилади жавоб мактубида, — бошланғич ишлар асосан «Э-1004», «Э-754», «Э-502», «Э-505», «Э-852» маркали экскаваторлар билан бажарилмоқда. Бизга экскаваторчилар жуда ҳам зарур... Бўйдоқлар умумий ётоқхона билан, оилалилар квартира билан таъминланади... Сизларни сабрсизлик билан кутамиз...».

Ватанпарварлик ҳисси билан тўлиб-тошган мактублар «Голодностепводстрой» қурилиш монтаж бошқармасига жуда кўплаб келмоқда. Псковлик қурувчи В. Ф. Панов, Краснодар ўлка, Адлер посёлкалик гидротехник ва гидрогеолог И. М. Павлов, фарғоналик гидротехник Карим Аҳмедов, Саратов область, Ивантеевский районлик мелиоратор Чернов, сталинободлик педагог-гидротехник М. Г. Иванов, Калининград область, Балтийск шаҳарлик механизатор А. Г. Кириллин, Киров область, Котельнический районлик автотехник В. Н. Ларионов, Полтава область, Хорольский районлик техник-қурувчи қиз А. М. Павленко каби жуда кўп кишилар мактуб ёзиб, Мирзачўлга истиқбол бахш этувчи қурилишда ишлашни истаганликларини изҳор қилганлар.

— ...Мен, — деб ёзади инженер-электрик Георгий Иванович Ефимов, — Улуғ Ватан урушидан олдин Уралэнергода ишлаганман, урушдан кейин шу кунгача Калининградэнергода ишламоқдаман. Мирзачўлни Ильич чироқлари билан ёритиш ишида қатнашиш бугунги кундаги энг буюк орзумдир...».

Сурхандарё область, Шўрчи районлик Чоршанба Норбоев ўз мактубида биринчи категорияли ошпаз эканлигини ва ғишт терувчилик ҳунари ҳам борлигини айтган.

Қаҳрамон совет кишилари Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштиришда қатнашишни истаб, ўз орзуларини ифодалаб, хатлар ёзмоқдалар. Улар Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш — умумхалқ иши эканлигини яхши ҳис қиладилар. Ана шу улуғ ишда муносиб ҳисса қўшиш учун курашишга ҳамма вақт тайёр эканликларини айтадилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати улуғ Ленин имзо чеккан Декретга амал қилиб, Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш тўғрисида, бу воҳани битмас-туганмас пахтазорларга, экинзорларга, боғларга айлантириш тўғрисида тарихий қарор қабул қилдилар. Улуғ Ленин ўйлаганидек, Мирзачўл янада гуллаб-яшнайди, у пахта етиштиришда республикамизнинг ифтихори бўлиб қолади.

М. ИНРОМОВ.

Терим суръатини янада ошириб, ҳосилни сира нобуд қилмай териб олайлик!

☆ ☆

Теримнинг бир куни

Уфқ эндигина қизариб, лоларанг тусга кира бошлаган эди. Бир зумда колхоз қишлоғи гавжум бўлиб кетди. Қоп-этакларни қўлтиқлаб олган колхозчилар пахтазор томонга ошиқар, шофер ва аравакашлар ҳам улар кетидан тез хирмонга етиб олиш тараддудини кўрар эдилар. Мана, пахта даласи томон шошилаётган бир гуруҳ йигит ва қизлар — 5-бригаданинг ўтган йили 5-10 минг килограммдан пахта терган азамат теримчилари: А. Довидов, Ж. Мирзаева, М. Ҳидоятова, Т. Қосимова ва бошқалар. Тез орада бригаданинг ҳамма аъзолари жамул-жам бўлдилар. Бригадир теримчиларнинг қоп-қанорлари, этаклари бутми эканлигини бирма-бир текшириб чиққач, бу куннинг вазифаси ҳақида гапиради, ҳамма бирданига эгат оралаб кетади.

... 83 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил топшириш учун курашаётган Анвар Эгамназаров бошлиқ бригада аъзолари пахта теримини зўр уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар.

Ўртоқ Айдаш Довидов бошлиқ звенонинг пахта далалари, чамандек очилган пахталар офтоб нурида тобланиб, гўё осмондаги юлдузлардек кўзни қамаштиради. Бу ерда кишини қувонтирадиган яна бир нарса шуки, звенонинг эркаклари ҳам, хотин-қизлари ҳам биттаси қолмасдан, ёнма-ён туриб пахта термоқдалар. Турсунбой Ғаниев, Раҳим Бердиев каби йигитлар ҳам ҳар куни 160-190 килограммдан пахта териб, чевар теримчи қизлардан асло қолишмаётирлар.

Бу пешқадам звено аъзолари октябрь ойининг ярмигача ҳар гектаридан 42 центнердан пахта топширишга аҳд қилганлар.

Биз бригаданинг бошқа звеноларида ҳам бўлдик. Уларда ҳам моҳир теримчилар гоҳ қўшиқ айтиб, гоҳ бир-бирларига ҳазил гапларни улаштириб, хушчақчақлик билан меҳнат завқини сурардилар.

— Соат энди ўн бир ярим бўлибди, — дейди 2-звенонинг аъзоси Турсуной Юсупова, — терган пахтам 60 килограммдан ортади. Яслига боришга ҳали вақт эрта. Тушгача 100 килограммдан оширсам керак.

Биз Юсупованинг ҳар куни хирмонга неча килограммдан пахта топшираётгани билан қизиқдик. Ёш болали меҳнатсевар аёл ҳар куни 150-160 килограммдан пахта терар экан. Унинг шериклари Т. Қосимова, М. Ҳидоятова, Ж. Мирзаева каби чевар теримчилар ҳам кундалик нормаларини 2-3 ҳиссага етказиб бажараётирлар.

Соат 2. Радиодан дикторнинг ҳаммага таниш «Тошкентдан гапирамиз!» деган овози эшитилди. Бригада аъзолари табелчининг ҳисоблаб чиқишига қараганда, 7 тоннага яқин пахта топширибтилар. Демак, бемалол дам олиш, кечки ҳужумга тайёргарлик кўриш мумкин. Бирин-кетин бригада аъзолари турли шиор ва плакатлар билан кўркам қилиб безатилган дала шийпони томон кела бошладилар. Шийпоннинг рўпарасидаги асфальтланган хирмон пахта тиқилган қоп ва қанорлар билан тўлиб кетди. Табелчи Собиржон Дадабоев хирмон томонга кўз ташлар экан:

— Кеча 6200 килограмм пахта терилган эди, — дейди қувонч билан, — чамамда бугун 10 тоннадан ошириб пахта топширамиз.

Кечқурун бригада бўйича қанча пахта терилганлигини ҳисоблаб чиқилганда табелчининг тахмини тўғри чиқди. Шу куни бригада аъзолари 10800 килограмм пахта тердилар.

Бу бригададаги 45 теримчининг барчаси ҳам кундалик нормасини ошириб бажармоқда. 5, 7, 10 минг килограммчи теримчилардан Ш. Мавлонова, Х. Умарова, А. Бейсабетовалар ҳозир ҳар куни 150-260 килограммдан пахта термоқдалар. Теримчиларнинг унумли ишлаши учун барча шароитлар яратиб берилган.

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг ўртоқ А. Эгамназаров бошлиқ бригадасида ўтган якшанба куни шунингдек колхознинг С. Раҳимов И. Хўжамқулов, Аҳмедов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам йиғим-терим ана шундай уюшқоқлик билан ўтди. Ўша куни колхоз бўйича 60 тоннадан ортиқ пахта терилди.

Н. РИҲСИЕВ,
А. КАРИМОВ.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1956 йил 22 сентябргача бўлган МАЪЛУМОТ

(Мажбуриятга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан
Оҳангарон	1,77	38,54	Гулистон	1,87	26,75
Пискент	1,94	35,54	Янгийўл	1,78	26,17
Ўртасарой	2,14	29,77	Чиноз	1,95	25,12
Оржоникидзе	2,37	29,60	Оққўрғон	1,73	24,59
Мирзачўл	1,81	29,49	Бекобод	1,61	24,06
Юқори Чирчиқ	1,90	29,28	Октябрь	1,98	23,79
Верхне-волинск	2,13	28,46	Ўрта Чирчиқ	1,68	23,79
Бўка	1,78	28,04	Боёвут	1,71	23,48
Бўстонлиқ	2,64	27,76	Қуйи Чирчиқ	1,97	18,19
Сирдарё	2,01	26,92	Калинин	1,42	17,74

☆ ☆

Хом пахтани теришга қарши курашайлик

Лаборант аёл қанорлар ортилган автомашина устига чиқди-да, бир нечта қанордан оз-оздан пахта олиб, лабораторияга кириб кетди. Бироздан сўнг қўлига бир сиқим пахта ушлаганича, лабораториядан чиқиб, машина кабинасига яқинлашди.

— Машинангизни колхозга қараб бураверинг, — деди у шофердан гиналангандай бўлиб.

— Нега бурар эканман?

— Келтирган пахтангиз хом, уни қабул қилиш мумкин эмас.

— Ёлғон гапирманг-э, опа? —у тутақиб, зарда билан машинага чиқди. Қанорнинг устгинасидан бир сиқим пахтани олиб, тиши билан «қирс-қирс» этиб, чигитни чақди,— қани намлиги?..

— Сиз қанорнинг оғзидан олиб кўрдингиз. Энди, уялмасангиз, секин тегрогига ҳам қўл узатиб кўринг...

Бу пичинг шоферни ғазаблантирди шекилли, у қанорнинг ёриқ жойидан яна бир сиқим пахта олиб, чақиб кўрди. Бироқ ундан ҳеч садо чиқмади. Қаттиқ хижолат тортган шофер зарб билан машинани орқага бурди.

Бу воқеа яқинда Ўртасарой қабул пунктида бўлиб ўтди.

Айрим колхоз раҳбарлари пунктга жўнатилаётган пахта сифатига жиддий эътибор бермаётирлар. Шу сабабли пахта пунктларида колхоз шофёрлари ва аравакашлари билан пункт лаборантлари ўртасида юқоридаги каби кўнгилсиз ҳодисалар тез-тез учраб туради. Чунки лаборантлар пахтаси сифатсиз бўлганлиги учун кўпгина аравакашларни, шоферларни «сарсон» қиладилар. Шундан кейин, улар зойи кетган меҳнатларига ачиниб, хафа бўладилар.

Райондаги Свердлов номли колхознинг 2-бригадаси топшираётган пахтанинг нами 18-20 процентгача етади, ваҳоланки, пункт намлиги 8 процентдан ортиқ бўлмаган пахтанигина қабул қилади.

Бу колхоз топшираётган пахтанинг намлик даражаси кундан-кунга ортаётир. Агар 1 сентябрда топширилган 1,6 тонна пахтанинг нами 8,6 процентни ташкил қилган бўлса, 7 сентябрда топширилган 38 тонна пахтанинг ўртача нами 12 процентни, ҳозирги кунларда эса 17,3 ва ҳатто ундан ҳам ортиқ процентни ташкил этади. Бу рақамлар колхозда ҳали ҳам кўплаб пахтанинг ситиб терилаётганлигидан далолат беради.

Пахта пункти ходимлари теримчилар ўртасида пахтанинг хомлигида теришнинг зарарлари тўғрисида тез-тез лекция ва суҳбатлар уюштириб туришлари, далага чиқиб, хирмонда тўпланган пахтанинг сифатини кўришлари лозим. Афсуски, Ўртасарой пунктининг бош товароведи ўртоқ Ғоипов шундай қилмаётр. Пункт бошлиғи ўртоқ Қурбонов бу колхоздан қабул қилинаётган пахтанинг сифатини яхшилаш чораларини кўриш ўрнига колхоз раиси Муҳаммаджонов билан келишувчилик қилиб келмоқда. У лаборатория ходимларининг эътирозларини сира ҳам назар-писанд қилмай, хом пахтани қабул қилишга мажбур этаётир. Бундай ярамас аҳволга қатий хотима берилиши керак.

Шуни эсда тутиш керакки, лаборант пахта пунктида ҳал қилувчи фигура ҳисобланади. Чунки пахта пунктларига қабул қилинаётган ҳосилнинг сифати учун энг аввал лаборант жавобгардир. Шунингдек, пунктдан пахта тозалаш заводларига жўнатилган хомашёнинг юқори сифатда бўлишини таъмин этиш ҳам уларнинг зиммасига юкланган. Лаборатория ходимлари ўз устларида ана шундай катта масъулият борлигини унутмасликлари керак. Улар колхозлардан қабул қилинаётган пахтани ҳар томонлама пухта анализ қилиб кўришлари, шундан кейингина уни қабул қилишлари лозим. Хом ва сифатсиз пахтани турли йўллар билан пунктга ўтказиб кетишга уринган колхоз раҳбарларини фош этиш ва қаттиқ қоралаш керак.

Етилмаган пахтани қабул қилиш, айниқса, саноат корхоналари учун жуда катта зарар келтиришини ҳам айтиб ўтиш керак. Маълумки, бу йилги пахта ҳосилидан келгуси йил учун уруғ ҳозирланади. Хом терилган пахтадан олинган чигит уруғи экишга мутлақо яроқсиз эканлигини лаборатория ходимлари ҳам, деҳқонларимиз ҳам яхши биладилар.

Толаси роса ёзилмаган, чигити пишиб етилмаган пахта тола ажратувчи машинага солинганда ишлаб чиқариш процесси анча қийинлашади.

Бундан ташқари, хом пахта линтер машинасининг тез ишдан чиқиб қолишига ҳам сабаб бўлади. Намлиги 19-20 процент миқдоридаги пахта линтерга солинса, ундан ўт чиқиб кетиши ҳам мумкин. Чунки хом пахтанинг чигити юмшоқ ва ҳўл бўлади: унда ишқаланиш кучли бўлганлигидан машина аррачалари тез қизийди ва пахтани ёндириб юборади. Натижада кўпгина пахта нобуд бўлади, сифати бузилади ва машина ишлашдан тўхтайди. Бу эса пахта заводида иш унумини пасайтириб юборади.

Яна шуни айтиш керакки, қабул қилинаётган пахтани уларнинг намлик даражаларига қараб ғарам қилдириш пахта сифатини сақлаб қолишда катта фойда келтиради. Бу соҳада Оҳангарон пахта пунктининг ходимларини табриклаш керак. Улар намлиги бир-биридан оз фарқ қиладиган пахтани алоҳида майдонларга ғарам қиладилар. Ана шунинг учун ҳам бу пунктдан пахта тозалаш заводига келтирилаётган хом ашёнинг сифати яхши, намлиги оз. Кўпгина пункт лаборантлари ҳали ҳам 8,5 процент намликдаги пахтани 9,5 процентликка қўшиб ғарам қилдираверищ мумкин, деган нотўғри кайфиятда бўлиб келаётирлар. Масалан, Қибрай пахта пунктида ишловчи лаборантлар ўтган йилги хатоларини яна такрорламоқдалар. Улар намлиги турлича бўлган пахтанинг бир-бири билан аралаштириб ғарам қилинишига қарши курашмаётирлар. Бир процент ортиқча ёки кам намлик унча аҳамиятли эмасдек кўринади. Ҳолбуки, бу тола сортига жиддий суратда ёмон таъсир кўрсатади. Бундай фактлар бошқа пахта пунктларида ҳам учраб туради.

Пахта пункти ходимлари, хусусан лаборантлар қабул қилинаётган пахтанинг сифатига жиддий эътибор беришлари, хом пахтанинг қабул қилинишига мутлақо йўл қўймасликлари керак. Давлат ва халқ манфаатлари улардан шуни талаб қилади.

А. АБДУАЗИМОВ.

Мирзачўлни серҳосил водига айлантирамиз

И. ЗАБИРОВ,
Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигининг инженери.

☆

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахта етиштиришни кўпайтириш учун Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССРдаги Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш тўғрисида»ги қарори партия ва ҳукуматнинг мамлакатимизда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг ёрқин ифодасидир. Бу қарор Ўзбекистон ва Қозоғистон меҳнаткашларининг зиммасига ғоят катта ва масъулиятли вазифаларни юклайди. Мирзачўлни ўзлаштириш асосида у ерда йирик пахтачилик районини вужудга келтириш ҳар иккала қардош республикаларнинг экономикасини янада ривожлантиришга, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини янада яхшилашга хизмат қилади.

Партия ва ҳукумат кўрсатмаларини амалга ошириш учун ҳозирданоқ бир қанча муҳим тадбирлар амалга оширилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузурида Мирзачўлда олиб бориладиган сув хўжалиги ишларини ташкил қилувчи ва чўлни ўзлаштиришда қатнашаётган министрликлар ва идораларнинг ишини марказлаштирадиган ва раҳбарлик қиладиган ташкилот — Мирзачўл ерларини суғориш ва ўзлаштириш Бош Бошқармаси тузилди.

Мирзачўлнинг ҳозир кимсасиз бўлган ва қақраб ётган ерларида ҳадемай йирик қурилишлар бошланади. Бу ерда янги совхозлар, пахта тозалаш заводлари, темир-бетон, ғишт, қамиш плиталари ва шунга ўхшаш бинокорлик материаллари тайёрловчи корхоналар билан бир қаторда кўпгина мактаб, кутубхона, болалар боғчаси ва яслиси, клублар, кинотеатрлар ва бошқа маданий-маиший бинолар қурилади.

Мирзачўлда ғоят катта ўзгаришлар бўлишини лоақал қуйидаги мисолларда кўриш мумкин. 1956-1962 йиллар мобайнида Мирзачўл канали, Жанубий Мирзачўл канали, 600 километр масофада магистраль автомобиль йўли (шу жумладан, Ўзбекистон территориясида 400 километр), 34 та янги совхоз (шу жумладан, Ўзбекистон территориясида 23 совхоз), 12 машина-йўл станцияси (шу жумладан, Ўзбекистон территориясида 8 машина-йўл станцияси), кучли қуритиш-тозалаш цехларига эга бўлган 34 та пахта тозалаш заводи, колхозлар посёлкаси, МТС усадьбалари ташкил этилади ва қурилади. Шунингдек, 100 километрдан ортиқ темир йўл қурилади. Бу темир йўл Сирдарё станцияси билан Жиззах станциясини энг яқин йўл орқали бир-бирига боғлайди.

Мирзачўлни ўзлаштириш ва уни мамлакатимизнинг энг йирик пахтачилик районига айлантиришда совет кишиларига янги техника ёрдам беради. У ерда кучли экскаваторлар, бульдозерлар, транспортёрлар, турли кўтарма кранлар ва бошқа хил машина ҳамда механизмлар ишлайди. Қурилиш ишлари комплекс механизациялаштирилади ва илғор, прогрессив индустриал методларда олиб борилади.

Совет халқи партия ва ҳукуматнинг Мирзачўлни ўзлаштириш тўғрисидаги тарихий қарорини ғоят бирдамлик билан кутиб олди. Мирзачўлни ўзлаштириш умумхалқ ишидир. Ҳар бир совет кишиси ана шу ишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиш иштиёқи билан яшамоқда. Мирзачўлни ўзлаштиришда ва уни гуллаб-яшнаётган водига айлантиришда Ўзбекистон ва Қозоғистон республикаларининг меҳнаткашларига бутун совет халқи, мамлакатимиздаги барча қардош республикалар яқиндан ёрдам берадилар.

Ҳар сафаргидек, бу гал ҳам совет халқи ўзининг жонажон партиясининг жанговор Чақириғига жавобан бир жон-бир тан бўлиб, чўлни бўстонга айлантиришга отланди. Бутун мамлакат Мирзачўлга шиддатли ҳужум қилишга тайёргарлик кўрмоқда. Халқ кучи — дарё тўлқини. Халқ бирор нарсага отландими, албатта, уни амалга оширади. Совет кишиларининг иродаси, ғайрати, кучи ва шижоати олдида улкан тоғлар ҳам, қудратли, бебош, ўйноқи дарёлар ҳам бўйин эгади, асрлар бўйи қақраб ётган кимсасиз чўллар ҳам чекинади.

Бепоён мамлакатимизнинг турли бурчакларида яшовчи хилма-хил касб эгалари партия Чақириғига жавобан Мирзачўлни ўзлаштиришдек олижаноб ишда актив иштирок этишга ўзларининг тайёр турганликларини билдирмоқдалар. Чўлга бошланган умумхалқ ҳужумида республика Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигининг бинокорлари ҳам актив иштирок этадилар. Министрлик бинокорлари олдида ғоят катта вазифалар турипти. Ҳозир Мирзачўлнинг ўзлаштириладиган ерларида янги қурилиш ташкилотлари барпо этиш юзасидан муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда.

Мирзачўлдаги Булганин номли ва «Фарҳод» совхозларининг территорияларида ҳозирнинг ўзидаёқ дастлабки икки қурилиш бошқармаси ташкил этилди. Эндиликда эса «Дружба» совхозида яна бир янги қурилиш бошқармаси ташкил этиш юзасидан қизғин иш олиб борилмоқда. Шу йилнинг ўзидаёқ кўпгина уй-жой бинолари, мактаблар, ишлаб чиқариш бинолари, шунингдек бошқа хил бинолар қурилади. Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигининг қурилиш ташкилотлари «Фарҳод» совхозида 400 дан ортиқ ўқувчи сиғадиган механизация мактабининг биносини, совхоз ишчилари учун умумий сатҳи 3290 квадрат метр бўлган 103 уй-жой биноси, 280 ўринли етти йиллик мактаб, ошхона, мастерской, складлар ва бошқа объектлар қуради. Шунингдек, «Дружба» совхозида ишчилар учун умумий сатҳи 1980 квадрат метр бўлган 62 уй-жой биноси, 280 ўринли етти йиллик мактаб, ошхона, мастерской, складлар ва бошқа объектлар. Булганин номли совхозда 1414 квадрат метр ҳажмда 42 уй-жой биноси, 280 ўринли етти йиллик мактаб, ошхона, мастерской ва бошқа жуда кўп хилма-хил объектлар қурилади. Бундан ташқари, министрликнинг ўз капитал маблағи ҳисобига биргина шу йилнинг ўзида уй-жой қурилишига 3,5 миллион сўм ва маданий-маиший ҳамда капитал қурилишларга 3 миллион сўм маблағ сарфланади. Янги ташкил этилаётган қурилиш бошқармаси йил охиригача 12,5 миллион сўмлик янги техника олади.

Бундан бир қанча вақт илгари Булганин номли, «Дружба» ва «Фарҳод» совхозларида йиғма уйларнинг дастлабки партиялари келган эди. Ҳозир бинокорлар ана шу йиғма уйларни монтаж қилиш ишларини олиб бормоқдалар. Бу ишга яқиндагина Москвадаги сув хўжалиги институтини тамомлаб келган ёш инженерлардан, комсомол аъзолари Кудинова ва Шукурова ўртоқлар раҳбарлик қилмоқдалар. Улар бу ерга ўз хоҳишлари билан биринчилар қаторида келдилар.

Мирзачўлни ўзлаштиришдек олижаноб ва шарафли ишда бевосита қатнашиш иштиёқини билдираётганлар сафи тобора кенгаймоқда. Жумладан, биргина бизнинг министрлик адресига ҳар куни мамлакатимизнинг турли районларида яшовчи ишчилар, инженер ва техниклар ҳамда бошқа касб эгаларидан Мирзачўлдаги қурилишларда ишлаш хоҳишини билдириб ёзилган ўнларча хатлар келиб турипти. Мана, Львов темир йўлида инженер бўлиб ишловчи ўртоқ Е. В. Осиповнинг хати. У ўз хатида бундай дейди:

«Мен Мирзачўлни ўзлаштириш ҳақидаги партия ва ҳукумат қарорини ўқиганимдан сўнг, шонли партиямизнинг оддий бир аъзоси сифатида, янги ташкил этилаётган совхозларнинг бирида доимий ишлашга аҳд қилдим».

Министрлик адресига яқинда Приморье ўлкасидаги Совет Армияси сафидан демобилизация қилинган бир группа ёшлар номидан хат келди. Хатни ўз ўртоқлари номидан Николай Корнилов ёзган.

«Биз КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Пахта етиштиришни кўпайтириш учун Ўзбекистон ССР ва Қозоғистон ССРдаги Мирзачўлнинг қўриқ ерларини суғориш ва ўзлаштириш тўғрисида»ги қарорини ўқиб чиқдик. Бу қарорнинг амалга оширилишига биз ҳам қўлимиздан келганча ўз ҳиссамизни қўшсак деган мақсаддамиз. Шу сабабли бизга ўзимизга яраша иш беришингизни сўраймиз».

Мирзачўлдаги қўриқ ерларни ўзлаштиришга юборишни сўраб ариза берганлардан комсомол аъзолари техник Турсун Рамазонов, Иноғам Иброҳимов, инженерлардан М. Имомов, А. Ҳамдамов ва бошқа жуда кўп ёшлар ҳадемай янги ерда иш бошлайдилар.

Биргина бизнинг министрликка қарашли қурилиш участкаларидан бу йил Мирзачўлга ўнларча инженерлар, техниклар ва хизматчилар ҳамда 4 мингга яқин ғишт терувчилар, сувоқчилар, дурадгорлар, бетончилар, ер қазувчилар ва бошқа касбга эга бўлган бинокор ишчилар жўнаб кетадилар. Ҳар куни жуда кўп йигит ва қизлар комсомол комитетларига келиб, ўзларини Мирзачўлни ўзлаштиришдаги энг қийин участкаларга юборишни илтимос қилмоқдалар.

Шу йилнинг ўзидаёқ Мирзачўлдаги қурилиш ташкилотларида жуда кўп турли хил курслар ташкил этилади. Бу курсларда Мирзачўлни ўзлаштириш учун келган ёшларга касб ўргатилади. Декабрь ойигача 300 кишига бинокорлик касблари ўргатилади ва улар янги ерда иш бошлайдилар.

Мирзачўлни гуллаб-яшнаётган водига айлантириш йўлида жиддий қийинчиликлар рўй бериши турган гап. Бироқ, ҳозирданоқ ишонч билан айтиш мумкинки, Коммунистик партия тарбиялаб вояга етказган совет кишилари, комсомолнинг жанговар традициялари руҳида тарбияланган ёш ватанпарварлар олижаноб мақсад йўлида учрайдиган ҳар қандай қийинчиликларни ҳам чидам, сабот ва матонат билан енгиб ўтадилар.

Қурилиш ишларини кенг ҳажмда ривожлантириб юбориш мақсадида турли хил бинокорлик материаллари келтирилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ йиғма-уйлар учун 20 минг квадрат метр деталь, 4,5 минг тонна цемент, 15 минг квадрат метр дераза ойнаси. 120 минг квадрат метр томга ёпиладиган материал, ҳар бири 0,15 кубометрли 10 экскаватор, 15 бульдозер, С-80 маркали 8 трактор. турли ҳажмдаги 25 бетономешалка, 12 раствормешалка, 120 турли юк автомашиналари, 17 кўчма электростанция ва бошқа жуда кўп материал ресурслари ажратилди.

Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли Тошкентдаги 1-«Стройдеталь» заводи Мирзачўлда қуриладиган барча объектларнинг дурадгорлик буюмлари юзасидан берган заказларини бажаради.

Яқинда министрлик ва «Главголодностепстрой» трестининг бир группа мутахассислари ўзлаштириладиган районда уй-жой бинолари, склад бинолари ва бошқа объектлар қуриладиган жойларни аниқлаш мақсадида Мирзачўлга жўнаб кетдилар. Бу объектларда яқин кунлар ичида қурилиш ишлари бошланади.

Келгуси — 1957 йилда қилинадиган ишлар ҳажми яна ҳам катта. Биргина бизнинг министрлик амалга оширадиган капитал қурилиш плани ўн баравар ошади. Жумладан, совхозлар қурилиши учун 110 миллион сўм, МТСлар қурилиши учун 25 миллион сўм, янги пахта тозалаш заводлари учун 30 миллион сўм маблағ ажратилади. Қилинадиган ишлар ҳажми ғоят катта.

Қурилишларни комплекс механизациялаш ва ишни индустриал методда олиб боришга алоҳида эътибор берилади. Объектлар қурилишини тезлатиш ва уларни фойдаланишга топшириш муддатини қисқартиш мақсадида Мирзачўлда темир-бетон конструкциялари ва деталлари тайёрловчи полигон типидаги завод, қамиш плиталари ва ғишт заводлари қурилади. Маҳаллий бинокорлик материалларидан унумли фойдаланишга алоҳида эътибор берилади.

Мирзачўлнинг ўзлаштирилиши муносабати билан проект ташкилотлари олдида, жумладан 4-Давлат проектлаш институти, «Узгоспроект» институти, «Узгипрогорсельстрой» ва бошқа ташкилотларнинг коллективлари олдида ҳам ғоят масъулиятли вазифалар турипти. Улар Мирзачўлда қуриладиган барча объектларнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини ўз вақтида ва сифатли қилиб тайёрлаб беришлари лозим. Бунда шу нарсага алоҳида эътибор бериш керакки, тузиладиган проектлар иқтисодий жиҳатдан қулай ва индустриал методларни кенг жорий қилиш имконини берувчи бўлсин.

Совет халқи — ижодкор халқ. Унинг иродаси билан табиат ўзгармоқда. Ҳадемай Мирзачўлнинг ҳам табиати ўзгартирилади. Янги колхоз ва совхоз посёлкалари. МТСлар, ўқув, медицина, савдо, маданий-маиший муассасаларнинг бинолари қад кўтаради. Инсон — ҳар нарсага қодир бўлган қудратли куч. Инсон қўли — гул, дейдилар. Совет кишисининг иродаси билан қақраб ётган Мирзачўл ерларининг гуллаб-яшнаётган боғлар маконига айланадиган вақт узоқ эмас.

СУВАЙШ КАНАЛИ МАСАЛАСИ ТИНЧ ЙЎЛ БИЛАН ҲАЛ ЭТИЛИШИ КЕРАК

Миср халқи иғво ва дўқлардан қўрқмайди. У ҳаққоний иш учун курашмоқда

ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИ СССРНИНГ СУВАЙШ ҚАНАЛИ МАСАЛАСИНИ ТИНЧ ВА АДОЛАТЛИ ҲАЛ ЭТИШ ЙЎЛИДАГИ ҲАРАКАТИНИ ТАБРИКЛАМОҚДА

Н. А. Булганиннинг Кингсбери Смит саволларига берган жавоблари тўғрисида баён қилинган фикрлар

ПЕКИН, 21 сентябрь. (ТАСС). Хитойдаги барча газеталар бугун ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг Кингсбери Смит саволларига берган жавобларини эълон қилдилар.

Газеталар шу хабар тўғрисидаги сарлавҳаларида Совет Иттифоқи Сувайш канали масаласини тинч ҳал этиш учун бутун кучларини сарф қилмоқда, деган фикрни баён қиладилар.

Н. А. Булганиннинг Кингсбери Смит саволларига қайтарган жавоблари радио орқали ҳам эшиттирилди.

БЕРЛИН, 21 сентябрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг матбуоти СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг Кингсбери Смит саволларига қайтарган жавобларига катта эътибор бермоқда. Газеталар Н. А. Булганин жавобларининг мазмунини баён қилиб Совет Иттифоқи олти давлат ҳукуматлари бошлиқларининг конференциясида қатнашишга тайёр эканлигини таъкидламоқдалар ва шу билан бирга, Н. А. Булганиннинг манфаатдор бўлган барча мамлакатларнинг иштироки билан кенг халқаро конференция чақириш ҳақидаги фикрини уқтириб кўрсатмоқдалар.

«Нейес Дейчланд» газетаси Н. А. Булганиннинг жавоблари жаҳон жамоатчилигида чуқур таассурот қолдирди, деб таъкидлайди. «Дер морген» газетаси Н. А. Булганиннинг жавобларига тўхталиб, Совет ҳукуматининг халқаро миқёсдаги барча жанжалли масалаларни тинч йўл билан ҳал этишга доим тайёр эканлигини кўрсатиб ўтади.

БУХАРЕСТ, 21 сентябрь. (ТАСС). Румыния Халқ Республикасининг жамоатчилиги ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг Кингсбери Смит саволларига қайтарган жавобларини зўр иштиёқ билан кутиб олди. Барча марказий газеталар Н. А. Булганин жавобларининг тўла текстини кўзга кўринарли ўринларда босиб чиқардилар.

«Скинтейя» газетаси ўз сарлавҳасида Совет ҳукумати Сувайш канали масаласини тинч ҳал этиш учун давлатлар бошлиқлари кенгашида қатнашишга тайёр эканлигини таъкидлайди.

«Ромиииа либера» газетаси Н. А. Булганиннинг жавобларини шарҳлаб, бундай деб ёзади: Жаҳон жамоатчилиги Совет Иттифоқининг олти давлат ҳукуматлари бошлиқлари кенгашини чақириш идеясини маъқуллаганлигини СССРнинг Сувайш канали проблемасини тинч ҳал этиш йўлида зўр бериб ҳаракат қилаётганлигини исбот этувчи янги далил, деб ҳисоблайди.

ДЕҲЛИ, 21 сентябрь. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетаси қуйидагиларни ёзади: Олти давлат ҳукуматлари бошлиқларининг кенгашида бошқа манфаатдор мамлакатлар ҳам қатнашишни истаганлари тақдирда, Ҳиндистон Совет ҳукуматининг бу кенгашда қатнашиш ҳақида билдирган розилигини маъқуллайди.

АФИНА, 21 сентябрь. (ТАСС). Афинадаги барча газеталар ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг Кингсбери Смит саволларига қайтарган жавобларини эълон қилдилар. «Авги» газетаси Н. А. Булганиннинг жавобларини: «Совет бош министри Сувайш канали тўғрисидаги масалани ҳал этишга ёрдам берадиган янги таклифни киритди» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. «Элефтерия» газетаси ёзади: «Маршал Булганин Ҳиндистон ва Мисрнинг иштироки билан тўрт буюк давлат кенгашини чақиришни таклиф этади. Даллес эса, Лондонда «уюшма» нинг ташкил қилиниши тинчликка хавф туғдирмайди ва Мисрнинг суверенитетини таҳқир этмайди, деб 15 мамлакат вакилларини шунга ишонтиришга уринмоқда. Аммо, афтидан Даллеснинг келтирган далиллари ана шу мамлакатларнинг вакилларини қаноатлантирмаса керак».

БОНН, 21 сентябрь. (ТАСС). Ғарбий Германиядаги барча газеталар кеча СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг Кингсбери Смит саволларига қайтарган жавоблари тўғрисидаги хабарларни кўзга кўринарли ўринларда босиб чиқардилар. Хабарларда Совет ҳукумати Сувайш канали масаласини тинч ҳал этиш мақсадида олти мамлакат ҳукуматлари бошлиқларининг кенгашида қатнашишга тайёр эканлиги таъкидланади. Газеталар Н. А. Булганин жавобларида бундай кенгаш Сувайш канали масаласини тинч ҳал этиш йўлини топа олур эди, деб айтилган гапларни алоҳида уқтириб кўрсатмоқдалар.

Газеталар шу тўғрида ўз фикрларини ёзмаётирлар.

ПОКИСТОННИНГ СУВАЙШ МАСАЛАСИДАГИ ПОЗИЦИЯСИ ТЎҒРИСИДА

КАРАЧИ, 21 сентябрь. (ТАСС). Покистоннинг Сувайш канали масаласида тутган позициясини мамлакатнинг сиёсий доиралари томонидан қизғин маъқулламоқда. Карачи радиосининг эшиттирган хабарига қараганда, Ғарбий Покистон Мусулмонлар иттифоқининг раҳбари Лаҳорда эълон қилинган баёнотида бундай дейди: эндиликда Покистоннинг сиёсати равшан. Покистон Сувайш канали тўғрисидаги масаланинг Мисрнинг суверен ҳуқуқларини эътироф қилиш асосида тинч йўл билан ҳал этилишини талаб этмоқда.

«Озод Покистон» партиясининг раиси ҳам бир группа мамлакатларнинг Сувайш канали юзасидан ҳозирги вақтда Лондонда бўлаётган конференциясида Покистоннинг тутган позициясини табриклади. У Лаҳорда қилган баёнотида, Покистоннинг позициясини Осиё ва Африкадаги ҳамма мамлакатлар қониқиш билан кутиб олади, деди.

СУРИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 21 сентябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги хабар беради: Сурия ташқи ишлар министри Салоҳитдин Битар бугун Миср радиоси орқали нутқ сўзлаб, Сувайш масаласини тинч йўл билан ҳал қилмоқ учун Миср, Ҳиндистон, Франция, Буюк Британия, АҚШ ва СССР ҳукуматлари бошлиқларининг кенгашини чақириш тўғрисида ССР Иттифоқи Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг таклифини маъқуллаганлигини айтди.

Бу таклиф, деди у, Сувайш масаласини тинч йўл билан ҳал этиш имкониятини беради.

Японияннинг Сувайш канали масаласида тутган позицияси тўғрисида Сигемицу баёноти

ТОКИО, 21 сентябрь. (ТАСС). Киодо Цусин агентлиги билдиради: Япония ташқи ишлар министри Мамору Сигемицу бугун матбуот конференциясида гапириб бундай деди: Япония асосан, Миср ҳукумати билан «бешлар комитети» ўртасида яқинда ўтказилган кенгашларнинг натижаларини билиш учун Сувайш канали масаласи юзасидан Лондонда ўтказилган иккинчи кенгашда қатнашди.

Сўнгра, Сигемицу бундай деди: Япония делегацияси бу кенгашда «Сувайш каналидан фойдаланувчилар уюшмаси»ни тузиш масаласи юзасидан қабул қилиниши эҳтимол тутилган қарорлар билан ўзини боғлиқ, деб ҳисобламайди.

Бир группа мамлакатларнинг Сувайш масаласи юзасидан Лондонда чақирилган сепарат кенгаши тамом бўлди

ЛОНДОН, 21 сентябрь. (ТАСС). Бир группа мамлакатларнинг Сувайш масаласи юзасидан Лондонда чақирилган сепарат кенгаши бугун кечқурун тамом бўлди. Кенгаш «Сувайш каналидан фойдаланувчиларнинг кооператив уюшмаси» деган уюшма тузиш тўғрисида декларация қабул қилди. Бироқ кенгашда қатнашган бир қанча мамлакатларнинг вакиллари ўз давлатларининг «уюшма»га қатнашиш ёки қатнашмаслиги ҳақидаги саволга узил-кесил жавоб бермадилар ва декларацияни ўз ҳукуматлари муҳокамасига тақдим этмоқ учун муҳлат берилишини талаб қилдилар.

Ле Трокер Миллат мажлисининг сессиясини муддатидан илгари чақиришдан бош тортди

ПАРИЖ, 21 сентябрь. (ТАСС). Миллат мажлисининг раиси Ле Трокер Франция Коммунистик партияси парламент группасининг Сувайш канали масаласида ҳукуматнинг тутган сиёсатини муҳокама қилиш учун парламентнинг сессиясини дарҳол чақириш тўғрисидаги талабини рад этди.

ҲИНДИСТОН ЁШЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНДА БЎЛИШИ

Ҳиндистон ёшлари делегацияси Ўзбекистонда бир неча кун меҳмон бўлиб, 22 сентябрда Тошкентдан самолётда ўз ватанига жўнаб кетди. Делегация составида Ҳиндистон ёшлари федерациясининг бош секретари Р. К. Синха, Ҳиндистон ёшлари федерациясининг вице-президенти ва Орисса штати ёшлари федерациясининг президенти С. М. Паниграхи, «Бхарат севак» газетасининг редактори П. К. Трипати (Нью-Дели) бор эди.

Меҳмонлар республиканинг ҳаёти билан танишдилар. Улар Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тарих музейини, А. Навоий номидаги Давлат халқ кутубхонасини, А. М. Горький номидаги болалар маданият ва истироҳат паркини бориб кўрдилар. Ҳиндистон ёшларининг вакиллари Тошкент тўқимачилик комбинатида бўлдилар, корхонанинг бир қанча ишлаб чиқариш участкасини, медицина муассасаларини кўздан кечирдилар. Улар тўқимачиларга ва уларнинг оилаларига уларнинг унумли меҳнат қилишлари ва маданий дам олишлари учун жуда яхши шароит яратиб берилганлигидан қойил қолганликларини айтдилар. Делегация аъзолари Орджоникидзе районидаги Сталин номли колхозга бориб, у ерда колхоз аъзоларининг меҳнати қандай ташкил қилинганлиги ва хўжаликда даромаднинг қандай тақсимланиши билан қизиқдилар. Улар колхознинг клубини, кутубхонасини, боғ ва токзорларини кўздан кечирдилар, пахта далаларида ҳосилнинг қандай терилаётганини томоша қилдилар.

Меҳмонлар жўнаб кетиш олдидан улар шарафига зиёфат берилди. Зиёфат дўстлик ва самимият вазиятида ўтди. (ЎзТАГ).

«Алпомиш» эпосини муҳокама қилишга бағишланган кенгаш

Ўзбекистон Фанлар академиясида адабиётшунос-олимлар регионал кенгашининг қатнашчилари 22 сентябрда «Алпомиш» эпосининг поэтик хусусиятлари проблемаси билан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилдилар.

Филология фанлари кандидати М. И. Богдановнинг (Москва) «Алпомиш» эпосининг баъзи бадиий хусусиятлари тўғрисида»ги, филология фанлари кандидати М. Шайхзоданинг (Ўзбекистон) «ўзбек халқ эпоси «Алпомиш»нинг баъзи поэтик хусусиятлари тўғрисида»ги, шоир-таржимон Л. М. Пеньковскийнинг (Москва) «Алпомиш» эпосининг поэтик хусусиятлари» деган темадаги доклад ва ахборотлари эшитилди.

Кенгаш ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

Кўркам ва нафис чинни идишлар

Суратда: завод илғор ишчиларидан Валентина **Черних** ва Инобат **Ғуломовалар** чинни идишларга гулнинг янги хил шаклини солмоқдалар. **В. Володин** фотоси.

☆ ☆

Республикамиздаги қайси бир магазинга кирманг, гуллари чиройли, кўркам ва нафис қилиб ишланган чинни идишларга кўзингиз тушади. Бу идишлар сифатлилиги ва кўркамлиги билан харидорлар диққатини ўзига жалб қилмоқда. Харидорлар дидига мос келаётган бу чинни идишларни Тошкентдаги чинни заводининг меҳнатсевар коллективи ишлаб чиқармоқда.

Завод коллективи ўтган йилларга қараганда бу йил чинни идишларнинг сифатини яхшилаш, миқдорини ошириш ва уни жозибадор қилиб ишлаб чиқаришда илғор технология процессларидан тўғри фойдаланиб, янгидан-янги муваффақиятларга эришди ва катта тажрибага эга бўлди. Маҳаллий хомашё — агальматалитдан сифатли ва пишиқ чинни ишлаб чиқариш мустаҳкам ўзлаштирилди.

Корхонада масса (хамирсимон хомашё)ни ишлатишда янги технологиядан тўғри фойдаланиш натижасида 32 соат ўрнига масса 8 соатда тайёрланадиган бўлди. Бу, маҳсулот ишлаб чиқаришни бирмунча ошириш имкониятини берди.

Чинни идишларни безашга ҳам алоҳида аҳамият берилди. Унинг ташқи кўриниши кўркамлаштирилди. Чинни идишларга бир қанча гулларнинг шаклини солиш ўзлаштирилди. Бу соҳада, айниқса Валентина Черних ва Анвар Неъматовлар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар. Улар гулларнинг янги-янги хилларини ижод қилдилар. Улар киритган таклифлардан бир нечтаси бадиий советда тасдиқланиб, ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Натижада Черних ва Неъматовлар мастер даражасига кўтарилдилар. Ҳозир улар чойнак, пиёла ва лаганларга ўзбек миллий нақшларини солишни ўзлаштирмоқдалар.

Завод коллективи ички резервлардан унумли фойдаланиш натижасида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва унинг сифатини яхшилаш имкониятига эга бўлди. Саккиз ойлик план ортиғи билан бажарилди. Пландан ташқари бир неча минг сўмлк маҳсулот ишлаб чиқарилди. Маҳсулот таннархи эса 4,1 процентга камайтирилди.

Шу кунларда завод коллективи чинни идишларни янада нафис, кўркам ва сифатли қилиб ишлаб чиқариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

М. ЗИЁМУҲАМЕДОВА.

«ТУ-104» ТОШКЕНТГА ҚЎНИШ АРАФАСИДА

Тез учар «ТУ — 104» реактив самолёти шу ойнинг охирида Москвадан республикамиз пойтахти Тошкентга ҳам қатнайди. Пойтахт аэродромида бу катта ҳаво кемасини қабул қилиб олиш учун сўнгги тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Аэродромнинг эксплуатация — ремонт устахоналарида «ТУ — 104» реактив самолётига хизмат қиладиган комплект техник бригада ташкил этилди. Бу бригада составига реактив самолётларни эксплуатация қилиш ва унинг материал қисмларини ўрганиш икки ойлик курсини тамомлаб келган инженер ҳамда техниклар кирган.

«ТУ — 104» самолёти биринчи марта Тошкент аэродромида синов мақсадларида қўнади. Шундан сўнг у Москва — Тошкент, Тошкент — Москва маршрути бўйлаб доимий равишда қатнай бошлайди. «ТУ — 104» реактив самолёти Ватанимиз пойтахти билан Тошкент орасидаги масофани атиги 3,5 соатда босиб ўтади. Илгари бу масофани поршенли двигатель билан ишловчи пассажир самолётлари 12 соатда босиб ўтарди.

Сохта паспорт эгаси

Шу йил май ойининг охирларида шаҳар 11-милиция бўлимининг ходими Николай Васильевич Жачко Олой бозорида айланиб юрар экан, давлат заёмлари облигациясини олиб-сотиб юрган бир нотаниш кишини учратиб қолди. Жачко давлат заёмлари билан спекуляция қилиб юрган бу кишидан шубҳаланиб, уни ушлашга ҳамда текшириб кўришга қарор қилади. Қўлга тушган нотаниш киши милиция ходимига: Днепр дарёси пароходчилигининг техниги «Иван Ильич Латинин» деб ёзилган паспортини кўрсатади. Лекин паспортда пропискадан ўтганлиги ҳақида белги бўлмагани учун милиция ходими Жачко номаълум кишининг кимлигини аниқлаш мақсадида уни милиция бўлимига таклиф қилади. Йўлда Латинин қочиб қутилишга ҳаракат қилади. Аммо Жачко уни осонгина қочириб юборадиган йигитлардан эмас, уни қўлдан чиқармай, милиция бўлимига олиб келади. Тинтув давомида унинг ёнидан серия номерлари қириб ўчирилган ўнта юз сўмлик облигация ва битта пичоқ топилади. Бу эса унинг ишини шаҳар милиция бошқармасининг тергов бўлимига топшириш учун етарли асос эди.

Терговни милиция майори Витковский олиб борди. У дастлаб ёнидаги паспортига Латинин деб ёзилган бу номаълум кишининг Тошкентда ўтган йил охирларида пайдо бўлиб қолганини аниқлайди.

Латинин ўзининг ажойиб хулқ атвори ҳамда хуш муомалалиги билан шаҳарнинг Будённий кўчасида истиқомат қилувчи Лукашевич деган хонимга ёқиб қолади ва унинг уйига ижарага киради. Уй эгаси янги таниши пропискадан ўтказишга ҳеч шошилмайди.

Уй эгаси Дуся холанинг қизи янги йил кечаси уни ўз меҳмонларига «туғишганимиз, қариндош бўламиз» деб таништирди.

Янги йил кечаси Латинин Гражданлар ҳаво флотининг учувчиси Захаров билан танишади. Афтидан, Латининн ўзининг макр-ҳийла яширинган «хушмуомаласи» билан учувчи Захаровни ҳам мафтун қилди шекилли, у бу «ажойиб йигит»нинг ўз уйига кўчиб келишини илтимос қилди. Латинин унинг бу олижаноб илтифоти учун самимий ташаккур изҳор қилиб, кўчиб боришга розилик билдирди. У меҳмондўст Захаровлар оиласида ўн кунча яшаб, сўнг энг қимматли буюмларни олиб жўнаб қолади. Шунча молни қаерга ҳам кўтариб олиб кета олади дейсиз? У излаб-излаб, Правдюк деган олиб-сотарникидан паноҳ топади.

Ўзига яхши шароит ҳозирлаб олган Латинин энди тасвирий санъат тўғрисидаги адабиётларни олиб ўқий бошлайди. Ўзига керакли майда-чуйда жиҳозлар топади. Қоғоз ва турли хил бўёқларнинг ўзига хос хусусиятларини ўрганади. Шундай қилиб, текин пул топиш йўлига кириб кетади. Қалбаки облигациялар тайёрлаш билан шуғуллана бошлайди. Шу орада облигация олиб-сотувчи айрим кишилар билан ҳам узвий алоқа боғлайди. Облигация олиб-сотувчи А. И. Давидович ва И. Н. Гурьянлардан жуда катта суммада облигация олиб туради. Улар билан нақд пул ва облигация алмаштириш ҳисобига орани очиқ қилиб боради.

Латининнинг уйида тинтув ўтказиш пайтида унинг буюмлари орасидан бир қанча паспорт, ҳарбий билетлар ва бошқа кишиларнинг номига ёзилган турли хил ҳужжатлар топилади.

Текшириш давомида аниқланишича, Днепр дарёси пароходчилигининг техниги Латинин номига берилган паспорт, техник Латининнинг бошқа ҳужжатлари билан бирга, яқиндагина Днепр дарёси пароходчилиги кадрлар бўлимига ишга кирган Юрченко деган бир одам томонидан ўғирланган экан. Ўғирланган паспорт эгаси — техник Латинин ҳозир ҳам портда ўз хизматида. Хўш, Юрченко дегани ким бўлди экан? Шуни аниқлаш керак! Текшириш давомида бу жумбоқ осонгина ҳал бўлди.

... 1954 йилнинг сентябрь ойи. Темирйўлчилар Маданият уйида қизгин концерт кетаяпти. Томошабинлар орасида ёш қурувчи Владимир Юрченко ҳам бор. У Днепропетровска Мелитополдан яқиндагина келган ва ҳозирча «Большевик» совхозидаги амакисиникида ётиб юрипти. У бундан бир неча кун илгари паспорт ва ётоқхона олган. Лекин ҳали пропискадан ўтишга улгурмаган эди. Мана, у ишхонасидан берилган таклиф қоғози билан темирйўлчилар маданият уйига келиб, томоша кўриб ўтирипти.

Владимир Юрченконинг ёнида яна бир ёш йигит зўр ихтирос билан музика тинглаб ўтирибди.

Нотаниш шахс унга ўзини рассом деб таништирди ва меҳрибонлик, жонкуярлик илтифотларини изҳор эта бошлади. Айниқса, дўстининг 400 сўм маош олишини билгач:

— Ундай бўлса, бизга ишга кириб қўяқолсангиз ҳам бўлар экан. Бу, ахир, нима деган гап? Шундай ҳам тирикчилик ўтказиб бўладими?—дейди ва унга Рассомлар союзида склад мудири бўлиб ишлашни таклиф қилади.

— Ҳар қалай, маоши дуруст — 800 сўм! Ишласангиз арзийди, — деди у Юрченкога.

— Бунинг учун нима қилиш керак? — деб сўради янги танишдан Юрченко.

— Ариза билан автобиографиянгизни ёзиб берсангиз бас, буёғини мен ўзим тўғрилайман. Сизга бир сирни айтиб қўяй — директоримиз менинг қалин оғайним бўлади.

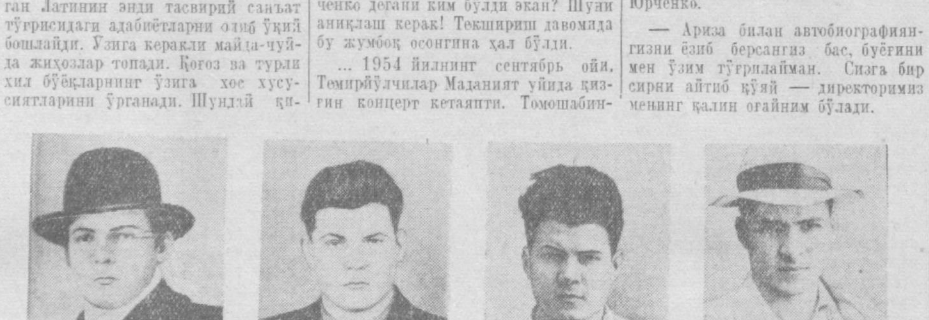

Фрибгар Вячеслав Кабельнинг турли қиёфалари

Эртаси кун танишлар Владимирнинг ётоқхонаси олдида учрашди. «Рассомимиз» бирон дақиқа эски журналларни титкилаб ўтирар экан, Юрченко ҳужжатларини ёзиб тайёрлади. Шундан кейин улар шаҳар марказига — «Рассомлар союзи директори»нинг уйига қараб йўл солдилар.

Улар улкан ва чиройли бино ёнига келиб тўхтадилар. Бизнинг «рассомимиз» ўз қўлида кўтариб келаётган оғир тугунчасини Юрченкога тутқазиб, ўзи йўлакка кириб кетди... Бир оздан кейин қайтиб чиқди.

— Ишимиз ўнгидан келмади, директор уйида йўқ экан. Юринг, почтахонага борайлик, мен бир телефон қилиб кўрай-чи...

Юрченко кўчада қолди. «Рассом» телефон қилиш учун ичкарига кириб кетди. Юрченко кўчада ошнасини кутиб турар экан, олдидан эгнига плашч ва бошига шляпа кийган бир киши ўтиб кетди. «Рассом» почтахонадан чиққач, Юрченкога:

— Ҳозир шу ердан қора плашч ва шляпа кийиб ўтиб кетган кишини кўрдингизми? Рассомлар союзининг директори шу киши бўлади, — деб айтди.

Улар иккинчи марта ҳалиги уйга келдилар. «Рассомимиз» Владимир Юрченконинг қўлидан паспорти, метрикаси, ариза ва автобиографияларини олди-да, унга яна ҳалиги оғир тугунчасини тутқазиб, ўзи тез-тез юриб, йўлакка кириб кетди. Унинг кўрсатаётган бу меҳрибончилиги ва шошиб-пишиб елиб-югуриши Владимир қалбида қандайдир шубҳа туғдирди. Нимадандир шубҳаланган Володя ихтиёрсиз равишда қўлидаги тугунни ечиб кўрди... Қараса бир бўлак синиқ ғишт... У ҳайрат ичида йўлакка қараб отилади, бироқ, афсуски, янги таниш йўқ эди... Йўлакнинг иккинчи томони ҳам очиқ бўлиб, муттаҳам осонгина шу ёққа ғойиб бўлган экан... Қўлида бир бўлак синиқ ғишт билан қолаверган Юрченко, ўз-ўзига ишонмай, тугунни титкилади... Ичидан кичкинагина қоғозга ёзилган хат чиқди: «Володя! Шуни эсингда тутки, бу сенга жуда катта сабоқ бўлади. Энди бировга ўз ҳужжатларингни ишониб бериб қўймайдиган бўласан. Шляпа!».

Владимир Юрченконинг вазифаси дарров тегишли жойга хабар қилиш ҳамда хамирдан қил суғургандай қилиб ишини тўғрилаб кетган фирибгарни тезда қўлга тушириш учун милиция ходимларига тегишли ёрдам кўрсатишдан иборат эди. Афсуски, Юрченко шундай қилмади. Балки, ортиқча шов-шув кўтариб, беҳуда ташвишга қолмай, қайта-қайта сўроқ бериб ўтирмай деб, индамай қўяқолди ва сал ўтмай, «йўқотдим» деган важ билан 100 сўм штраф тўлаб, янги паспорт олди. У, ўғирлатган паспортим қабиҳ кишиларнинг ғаразли манфаатлари учун хизмат қилиши мумкин, деб ўйлаб ҳам кўрмади.

Бу вақт ичида «рассом» қўлга туширган ўлжасини ишга солиб, Владимир Юрченко номи билан Днепр дарёси пароходчилигига қарашли «Невельский» пароходига кочегар бўлиб ишга кириб олади.

1955 йилнинг март ойида у Юрченко номи билан Киевдаги дарё порти кадрлар бўлимига паспортист бўлиб ишга киради. Бу ерда 15 та паспорт, бир қанча ҳарбий билет, шунингдек бошқа қатор ҳужжатларни ва уч ярим минг сўм пулни олиб, бир кечада номаълум томонга қараб қочади.

Милиция органлари «Владимир Юрченко»ни ахтариб, кўп шаҳарларни текширадилар. Ҳеч қаердан дарак топилмайди. Худди шу пайт Иван Ильич Латинин Тошкентда қалбаки облигациялар билан олиб-сотарлик қилиб, омонат кассалардан даста-даста пул олиб юрди...

Буларнинг ҳаммаси аниқланди. Энди бу номаълум кишининг асл исми, фамилиясини аниқлаш керак эди.

Майор Витковский бошқаларнинг номи билан яшириниб юрган бу ифлос шахснинг кишини ғазабга келтирадиган янги-янги жиноий қилмишларини аниқлаб борди. Оқибатда, у ярамас, қабиҳ қилмишлари учун бир неча марта қўлга тушган ва одам ўлдиргани учун ўн йил қамоқ жазосига ҳукм қилинган жиноятчи-котил Вячеслав Кабель бўлиб чиқди. Кабель ўз жиноий қилмишларини хас-пўшлаш учун доимо турли гримлар қилиб афти-башарасини ўзгартириб юрди.

Мана, Вячеслав Кабель совет терговчиси қаршисида қора стулда ўтириб, сўроқ бераяпти. Ўз шахсий манфаати йўлида нақадар тубанлашиб кетган бу жиноятчининг қилмиш-қидирмишларига хотима берилди.

И. КАЛАНДАРОВ,
С. НЕСТЕРОВИЧ.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ

ТЕАТРЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТР БИНОСИДА — Алишер Навоий номли опера ва балет театрининг спектакллари — 23/IX да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Лайли ва Мажнун**, 24/IX да **Гулсара**, 25/IX да **Тоҳир ва Зуҳра**.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **Қалбаки танга** (1 ва 2-серия).

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Оқ барақ**.

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 10, кундуз соат 12 ва кеч соат 10 да **300 йил муқаддам...** кундуз соат 2, 4 ярим ва кеч соат 7 да **Қалбаки танга** (1 ва 2-серия).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ИСКРА», — **Қалбаки танга** (1 ва 2-серия).

«ИСКРА» (Кафанов номли парк) — **Юдит Бендич жинояти.**

«ХИВА» — **Дайди** (1 ва 2-серия).

«УДАРНИК» — **Қалбаки танга** (1 ва 2-серия), кеч соат 10 яримда **300 йил муқаддам...**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ТЕЗ КУНДА
ҚИШКИ МАВСУМ
ОЧИЛАДИ

Республика
проект институти
«УЗГОСПРОЕКТ»ГА

конструктор инженерлар ва техниклар, архитектор-планировшчиклар, иситиш ва вентиляция инженерлари, теплотехник инженерлар, электрик техниклар, сметачи техниклар, малакали русча машинисткалар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 12-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (1, 8-трамвайнинг «Область ижроия комитети» остановкаси)

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспор бўлими — 132 Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 08599 «Қизил Ўзбекистон», «Правда», Востока» ва Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1528.